

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 240

51. évfolyam

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

2008. szeptember 19.

<u>Közleményszám</u>	Tartalom	Oldal
II <i>Közlemények</i>		
AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL ÉS SZERVEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK		
Bizottság		
2008/C 240/01	Bejelentett összefonódás engedélyezése (Ügyszám COMP/M.5267 – Sun Capital/SCS Group) ⁽¹⁾	1
2008/C 240/02	Bejelentett összefonódás engedélyezése (Ügyszám COMP/M.5308 – Teck Cominco/Fording Canadian Coal Trust) ⁽¹⁾	1
IV <i>Tájékoztatások</i>		
AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL ÉS SZERVEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK		
Bizottság		
2008/C 240/03	Euro-átváltási árfolyamok	2
2008/C 240/04	A versenykorlátozó magatartásokkal és erőfölénnyel foglalkozó tanácsadó bizottság 2008. január 25-én tartott ülésén megfogalmazott véleménye a COMP/B-1/39.326 – E.ON: zárfeltörés (2) ügyhöz kapcsolódó határozattervezetről – Előadó: Belgium	3
2008/C 240/05	A meghallgató tisztviselő zárójelentése a COMP/B-1/39.326 – E.ON Energie AG ügyről (az egyes versenyjogi eljárásokban a meghallgatási tisztviselők megbízásáról szóló, 2001. május 23-i 2001/462/EK, ESZAK bizottsági határozat 15. és 16. cikke alapján – HL L 162., 2001.6.19., 21. o.)	4

<u>Közleményszám</u>	Tartalom (folytatás)	Oldal
2008/C 240/06	A Bizottság határozatának összefoglalója (2008. január 30.) az 1/2003/EK tanácsi rendelet 23. cikkének (1) bekezdése szerinti eljárásról (Ügyszám COMP/B-1/39.326 – E.ON Energie AG)	6

TAGÁLLAMOKTÓL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

2008/C 240/07	A tagállamok tájékoztatása az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra történő alkalmazásáról szóló 70/2001/EK bizottsági rendelet értelmében engedélyezett állami támogatásokról ⁽¹⁾	8
2008/C 240/08	A tagállamok által közölt információ az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a nemzeti regionális beruházási támogatásokra történő alkalmazásáról szóló 1628/2006/EK bizottsági rendelettel összhangban nyújtott állami támogatásokról ⁽¹⁾	10

V Vélemények

A VERSENYPOLITIKA VÉGREHAJTÁSÁRA VONATKOZÓ ELJÁRÁSOK

Bizottság

2008/C 240/09	Állami támogatás – Olaszország – Állami támogatás C 36/08 (ex NN 33/08) – A Sulcis integrált erőmű számára nyújtott állami támogatás – Felhívás észrevételek benyújtására az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése értelmében ⁽¹⁾	14
2008/C 240/10	Összefonódás előzetes bejelentése (Ügyszám COMP/M.5005 – Galp Energia/ExxonMobil Iberia) ⁽¹⁾	24
2008/C 240/11	Összefonódás előzetes bejelentése (Ügyszám COMP/M.5220 – Eni/Distrigaz) ⁽¹⁾	25

Megjegyzés az olvasóhoz (lásd a hátsó borító belső oldalán)

⁽¹⁾ EGT-vonatkozású szöveg

II

(Közlemények)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL ÉS SZERVEITŐL SZÁRMAZÓ
KÖZLEMÉNYEK

BIZOTTSÁG

Bejelentett összefonódás engedélyezése

(Ügyszám COMP/M.5267 – Sun Capital/SCS Group)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2008/C 240/01)

2008. augusztus 8-án a Bizottság határozott, hogy engedélyezi a fentebb említett összefonódást, és a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítja. Ez a határozat a Tanács 139/2004/EK rendeletének 6(1)(b) paragrafusán nyugszik. A határozat teljes szövege kizárólag angolul érhető el, és azután teszik közzé, miután az üzleti titkokat tartalmazó részeket eltávolították a határozat szövegéből. Elérhető lesz:

- az Európa versenypolitikai weboldalon (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>). Ez az oldal lehetőséget kínál arra, hogy az egyedi fúziós döntések társaság, ügyszám, dátum és ágazati tagolás szerint kereshetők legyenek,
- elektronikusan az EUR-Lex honlapon az alábbi hivatkozási szám alatt: 32008M5267. Az EUR-Lex on-line hozzáférést biztosít az európai jogi anyagokhoz (<http://eur-lex.europa.eu>).

Bejelentett összefonódás engedélyezése

(Ügyszám COMP/M.5308 – Teck Cominco/Fording Canadian Coal Trust)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2008/C 240/02)

2008. szeptember 12-én a Bizottság határozott, hogy engedélyezi a fentebb említett összefonódást, és a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítja. Ez a határozat a Tanács 139/2004/EK rendeletének 6(1)(b) paragrafusán nyugszik. A határozat teljes szövege kizárólag angolul érhető el, és azután teszik közzé, miután az üzleti titkokat tartalmazó részeket eltávolították a határozat szövegéből. Elérhető lesz:

- az Európa versenypolitikai weboldalon (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>). Ez az oldal lehetőséget kínál arra, hogy az egyedi fúziós döntések társaság, ügyszám, dátum és ágazati tagolás szerint kereshetők legyenek,
  - elektronikusan az EUR-Lex honlapon az alábbi hivatkozási szám alatt: 32008M5308. Az EUR-Lex on-line hozzáférést biztosít az európai jogi anyagokhoz (<http://eur-lex.europa.eu>).
-

IV

(Tájékoztatók)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL ÉS SZERVEITŐL
SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

BIZOTTSÁG

Euro-átváltási árfolyamok ⁽¹⁾

2008. szeptember 18.

(2008/C 240/03)

1 euro =

Pénznem	Átváltási árfolyam	Pénznem	Átváltási árfolyam
USD USA dollár	1,4502	TRY Török líra	1,8540
JPY Japán yen	151,96	AUD Ausztrál dollár	1,7961
DKK Dán korona	7,4602	CAD Kanadai dollár	1,5390
GBP Angol font	0,79440	HKD Hongkongi dollár	11,2836
SEK Svéd korona	9,5995	NZD Új-zélandi dollár	2,1449
CHF Svájci frank	1,5838	SGD Szingapúri dollár	2,0718
ISK Izlandi korona	134,64	KRW Dél-Koreai won	1 673,53
NOK Norvég korona	8,3340	ZAR Dél-Afrikai rand	11,8592
BGN Bulgár leva	1,9558	CNY Kínai renminbi	9,9107
CZK Cseh korona	23,965	HRK Horvát kuna	7,1169
EEK Észt korona	15,6466	IDR Indonéz rúpia	13 631,88
HUF Magyar forint	242,15	MYR Maláj ringgit	5,0315
LTL Litván litász/lita	3,4528	PHP Fülöp-szigeteki peso	68,200
LVL Lett lats	0,7077	RUB Orosz rubel	36,6129
PLN Lengyel zloty	3,3449	THB Thaiföldi baht	49,408
RON Román lej	3,6685	BRL Brazil real	2,7169
SKK Szlovák korona	30,275	MXN Mexikói peso	15,6259

⁽¹⁾ Forrás: Az Európai Központi Bank (ECB) átváltási árfolyama.

A versenykorlátozó magatartásokkal és erőfölénnyel foglalkozó tanácsadó bizottság 2008. január 25-én tartott ülésén megfogalmazott véleménye a COMP/B-1/39.326 – E.ON: zárfeltörés (2) ügghöz kapcsolódó határozattervezetről

Előadó: Belgium

(2008/C 240/04)

1. A tanácsadó bizottság egyetért az E.ON Energie AG-re az 1/2003/EK rendelet 23. cikke (1) bekezdésének e) pontja alapján kiszabott bírság kiszabásánál figyelembe vett tényezőkkel.
  2. A tanácsadó bizottság egyetért a bírság jelenlegi szintjének Bizottság által javasolt mértékével.
  3. A tanácsadó bizottság javasolja véleményének az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzétételét.
-

A meghallgató tisztviselő zárójelentése a COMP/B-1/39.326 – E.ON Energie AG ügyről

(az egyes versenyjogi eljárásokban a meghallgatási tisztviselők megbízásáról szóló, 2001. május 23-i 2001/462/EK, ESZAK bizottsági határozat 15. és 16. cikke alapján – HL L 162., 2001.6.19., 21. o.)

(2008/C 240/05)

A határozattervezettel kapcsolatban a következő észrevételek merültek fel:

Bevezetés

A Bizottság az 1/2003/EK rendelet 20. cikke alapján 2006. május 29-én bejelentés nélkül helyszíni ellenőrzést tartott az E.ON Energie AG (a továbbiakban: EE) müncheni üzlethelyiségeiben. A nap folyamán összegyűjtött dokumentumokat külön helyiségben helyezték el, amelyet a Bizottság kulcsra zárt és zárófoliával látott el 2006. május 29-én este. Amikor a vizsgálócsoport 2006. május 30-án reggel visszatért az EE épületébe, észlelte, hogy a zár külső felületén jelentős változás történt. A vizsgálócsoport jegyzőkönyvet vett fel, amelyhez csatolták az EE kiegészítő nyilatkozatát. Később a tények tisztázása érdekében a Bizottság tájékoztatást kért az EE-től és a záróanyag gyártójától. A fenti információk alapján a Bizottság arra az előzetes következtetésre jutott, hogy a zárat feltörték, és a jogsértést az EE követte el.

Kifogásközlés és válaszadási idő

2006. október 2-án a Bizottság kifogásközlést küldött az EE-nek, amelyet az 2006. október 4-én vett kézhez. Az EE 2006. november 13-án válaszolt a kifogásközlésre, miután egy héttel meghosszabbították a válaszadásra megszabott határidőt. Az EE tudományos és technikai véleményét csatolt a válaszlevélhez, amelyben vitatta a kifogásközlés megállapításait.

Az ügyirathoz való hozzáférés

Az EE CD-ROM formájában kapott hozzáférést a bizottsági ügyirathoz, amely 2006. október 11-én érkezett meg hozzá. Az EE nem fordult hozzám semmilyen, az ügyirathoz való hozzáféréshez kapcsolódó kérdéssel.

Szóbeli meghallgatás

2006. december 6-án szóbeli meghallgatásra került sor, amelyen az EE kifejtette véleményét, és javasolta, hogy szakértők bevonásával tovább vizsgálják a zár bizonyos technikai aspektusait.

A Bizottság a 773/2004/EK rendelet 13. cikkének (3) bekezdése alapján a szóbeli meghallgatásra meghívta a záróanyag gyártóját is, aki szintén kifejtette véleményét.

Az EE szakértői véleményei és a Bizottság tényállást közlő levele

Az EE 2007. március 28-án szakértői véleményt nyújtott be, amelyben az általa megbízott szakértők vizsgálták a zár vizsgálat során bekövetkezett állapotváltozásának lehetséges okait.

2007. áprilisában a Bizottság külső szakértőt kért fel arra, hogy készítsen véleményt a bizottsági záruk teljesítményének és kezelésének bizonyos aspektusaival kapcsolatban. A bizottsági szakértő 2007. április 26-án helyszíni vizsgálatokat végzett az EE helyiségeiben, ahol jelen voltak az EE képviselői, szakértők, valamint a záróanyag gyártója. A bizottsági szakértő 2007. május 8-án juttatta el véleményét a Bizottsághoz.

2007. június 6-án a Bizottság tényállást közlő levélben tájékoztatta az EE-t az újabb megállapításokról, és hozzáférést biztosított a kapcsolódó dokumentumokhoz. Az EE ugyanezen a napon újabb szakértői véleményt nyújtott be, amely ismertette a zár felületén látható VOID jelzés megjelenésének lehetséges okait. Az EE 2007. július 6-án válaszolt a tényállást közlő levélre.

2007. július 17-i levélben az EE azt kérte, hogy tartsak újabb szóbeli meghallgatást annak érdekében, hogy a szakértők szemtől szemben vitathassák meg eltérő eredményeiket. 2007. július 26-i levelemben elutasítottam a kérést arra hivatkozva, hogy második szóbeli meghallgatás csak akkor lenne indokolt, ha a Bizottság új kifogásokat közölt volna az EE-vel, vagy kiterjesztette volna a felhozott kifogások hatókörét vagy megváltoztatta volna természetüket. Ebben az ügyben nem állt fenn ez a helyzet, amit az EE sem vitatott.

2007. október 1-jei levelében az EE egy harmadik szakértői véleményt küldött a Bizottságnak, amely tovább vizsgálta a záruk érzékenységet esetleg befolyásoló egyes körülményeket.

Ezt követően a Bizottság felkérte szakértőjét, hogy tegye meg észrevételeit az EE által benyújtott második és harmadik szakértői véleménnyel kapcsolatban, és adott esetben végezzen további vizsgálatokat. A bizottsági szakértő 2007. november 20-án újabb szakértői véleményt nyújtott be, amelyben fenntartotta korábbi megállapításait, és beszámolt az általa végzett új tesztek eredményéről. A Bizottság újabb tényállást közlő levelet küldött az EE-nek, és 2007. november 23-án hozzáférést biztosított a kapcsolódó dokumentumokhoz. Az EE kérésére engedélyeztem a kiegészítő tényekre adott válaszadási határidő egy héttel történő meghosszabbítását. Az EE 2007. december 10-én, időben válaszolt.

A határozattervezet

Ez a határozattervezet az első olyan határozat, amely a bírságok új skáláját és a zárfeltörésből adódó különleges jogsértést bevezető 1/2003/EK rendelet 23. cikkének (1) bekezdése értelmében született. Súlyosbító körülményként értékelték azt a tényt, hogy egymást követő jogsértések során eljárási jogszabálysértést követtek el, így a Bizottság a kartellügyekben hozott végső határozatoknak megfelelően növelte a pénzbírság összegét.

A Bizottsághoz beérkezett határozattervezet csak olyan kifogásokat tartalmaz, amelyek vonatkozásában az EE lehetőséget kapott álláspontjának ismertetésére.

Megállapítom, hogy az ügyben tiszteletben tartották az EE meghallgatáshoz való jogát.

Brüsszel, 2008. január 29.

Karen WILLIAMS

A Bizottság határozatának összefoglalója**(2008. január 30.)****az 1/2003/EK tanácsi rendelet 23. cikkének (1) bekezdése szerinti eljárásról****(Ügyszám COMP/B-1/39.326 – E.ON Energie AG)****(Csak a német nyelvű szöveg hiteles)**

(2008/C 240/06)

A Bizottság 2008. január 30-án határozatot fogadott el a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 23. cikkének (1) bekezdése szerinti eljárásról. A határozat teljes szövegének nem bizalmas változata az ügy hiteles nyelvén megtalálható a Versenypolitikai Főigazgatóság honlapján, az alábbi címen:

<http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases>

2. AZ ELJÁRÁS MENETE

A határozat tárgya az 1/2003/EK rendelet 23. cikke alapján az E.ON Energie AG (a továbbiakban: EE) vállalkozásra a Bizottság által 2006. májusában végrehajtott vizsgálat során felhelyezett zár feltörése miatt kiszabott 38 millió EUR összegű bírság. Az EE székhelye Münchenben, Németországban található, a vállalkozás az E.ON csoporthoz tartozik. Ez az első olyan eset, amelyben a Bizottság az 1/2003/EK rendelet 23. cikke alapján bírságot szab ki egy vállalkozásra.

1. A TÉNYÁLLÁS ÖSSZEFOGLALÁSA

A Bizottság 2006. május 29-én bejelentés nélkül helyszíni ellenőrzést végzett az EE-nél és az E.ON csoport más társaságainál, mivel arra utaló adatokat talált, hogy az E.ON csoport versenyellenes magatartást folytatott. Az ellenőrzés első napjának estjén a vizsgálócsoport számos másolatlan és a jegyzékekbe csak hiányosan felvett dokumentumot az EE által a Bizottság számára ebből a célból rendelkezésre bocsátott helyiségben gyűjtött össze. A vizsgálócsoport vezetője az EE-től kapott kulccsal bezárta a helyiséget, és az illetéktelen személyek belépésének megakadályozása érdekében a Bizottság hivatalos biztonsági zárjával látta el az ajtót és az ajtókeretet. Az EE-t tájékoztatták a zár jelentőségéről, valamint az esetleges feltörés következményeiről.

A vizsgálócsoport 2006. május 30-án 8:45-kor tért vissza, ahol a vállalat képviselői és az EE ügyvédek jelenlétében megállapította, hogy az előző este felhelyezett zár teljes felületén láthatóvá vált a VOID (érvénytelen) jelzés. Az ajtón és az ajtókereten talált ragasztómaradékok azt bizonyították, hogy ezenkívül körülbelül két milliméterrel magasabbra és oldalra tolódott a zár. A zár levétele után feltűnő ragasztómaradékokat (a „VOID” jel maradványait) találtak továbbá a zár hátoldalán, amely szintén azt valószínűsítette, hogy a zárat feltörték.

A helyiség ajtajának kinyitása után a vizsgálócsoport nem tudta megállapítani, hogy az ott tárolt akták tartalma teljes-e.

⁽¹⁾ HLL 1., 2003.1.4., 1. o.

A helyzet tisztázása érdekében a Bizottság információt kért 1. az EE-től; 2. a félkész záruk előállítójától, a 3M Europe SA/NV (a továbbiakban: 3M) cégtől; 3. az EE által megbízott takarítócégtől és 4. az EE által az épület felügyeletével megbízott vállalkozástól. A záron bekövetkezett változás lehetséges magyarázatául az EE először azt a tájékoztatást adta, hogy „a zár alsó részének rossz tapadása (pl. a felhasznált alapanyagok következtében)” miatt „a zár részleges lazulása” következhetett be. Az EE kifejtette továbbá, hogy a takarítócég egyik dolgozója nedves mikroszálas kendővel és tisztítószerezrel mosta le a zárat, aminek következtében a zár csekély mértékben elcsúszhatott. Végül az EE megerősítette, hogy a kérdéses éjszakán nem léptek be illetéktelenek az épületbe, és hogy a vizsgálócsoport vezetőjének átadott kulcon kívül a szobán forgó helyiséghez több kulcs is rendelkezésre állt.

2006. október 2-án a Bizottság kifogásközlést küldött az EE-nek, amelyben arra az előzetes következtetésre jutott, hogy a zárat feltörték, amiért az EE-t terheli a felelősség, mivel az ő ellenőrzése alatt áll a szobán forgó épület. A Bizottság ezenkívül megjegyezte, hogy a zár működőképességét nem befolyásolta hátrányosan az a tény, hogy lejárt a rá vonatkozó garanciális időszak (az ún. tárolási időszak). Kiváltképp lehetetlen, hogy a hibás záron megjelenjen a VOID felirat (azaz pozitív hibát mutasson). Hibás zár csak negatív hibát mutatna, azaz feltörés esetén nem jelenne meg a VOID jelzés.

A Bizottság az EE számára hozzáférést biztosított az ügyirathoz. Az EE 2006. november 13-án kelt levelében válaszolt a kifogásközlésre és kifejtette, hogy a Bizottság álláspontja helytelen, illetve bizonytalan és tudományos-technikai szempontból nem bizonyított tényeken alapul. A 2006. december 6-i szóbeli meghallgatás során az EE saját készítésű filmfelvételeket mutatott be annak bizonyítására, hogy külső befolyás, pl. az irodafal (zárt ajtó megrázása által okozott) rezgése és esetleg egyéb tényezőkkel (pl. a ragasztás alapjául szolgáló felület előzetes tisztításának hiánya) való együttes fellépése esetén előfordulhat, hogy megjelenik a VOID jelzés. Hangsúlyozni kell azonban, hogy a videofelvétel nem a 2006. május 30-án megállapított módon, nagy felületen vált láthatóvá a VOID jelzés, hanem csak

az ajtó és az ajtókeret találkozási felületén, ahol a zár bizonyos mozgásnak tehető ki. Az EE azt kérte, hogy további tesztek végezzenek a zár működőképességének vizsgálatára.

2007. márciusában az EE továbbította a Bizottságnak egy tudományos intézet által kiállított véleményt, amely „a záró fóliák vágó és hámozó erőkkal szembeni reakciójának vizsgálatáról” szólt. Három hónappal később az EE további véleményt nyújtott be, amely „a záró fóliák Synto alkalmazása után történő húzó-vágó terhelésre, nyomó-vágó terhelésre és hámozó terhelésre adott reakcióját” vizsgálja. Mindkét vélemény a 3M által gyártott, kereskedelmi forgalomban kapható és a Bizottság általi lezáráshoz használt, 7866-os típusú záró fóliát vizsgálta. A véleményező arra a következtetésre jutott, hogy a fal rezgése, a tisztítószerek és egyéb tényezők együttes fellépése esetén bekövetkezhet „pozitív hiba” (a VOID jelzés korlátozott mértékű megjelenése és ragasztómaradékok előfordulása a zár szélén). A Bizottság azonban megállapította, hogy a tesztek a vizsgálat helyszínén uralkodó körülményektől alapvetően eltérő körülmények között végezték el. Azt is megállapította, hogy semmiképpen nem bizonyították azt, hogy sor kerülhetne a VOID jelzésnek az egész zárófelületen történő megjelenésére. Ezenkívül a 3M megerősítette, hogy a bizottsági záruk szavatossági ideje messze meghaladja a tárolási időszak/szavatossági garanciális időszak hosszát, és hogy a VOID kifejezés megjelenése bizonyos mértékben igazolta a zár működőképességét.

A Bizottság a határozathozatal folyamán álláspontjának megvédésére saját szakértőjének véleményét is figyelembe vette. 2007. áprilisában a bizottsági szakértő néhány zárral vizsgálatokat végzett az EE müncheni épületében az EE képviselőinek és két, az EE-nek dolgozó külső véleményező jelenlétében. A vizsgálatokat ugyanazon az ajtón végezték, amelyre 2006. május 29-én felhelyezték a zárat. Ezenfelül a véleményező további tesztek végzett saját laboratóriumában. 2007. májusi véleményében megerősítette, hogy a zár működőképességét nem befolyásolta hátrányosan a gyártó által biztosított garanciális időszak lejárta, sem pedig az a tény, hogy a vizsgálócsoport nem tesztelte előzetesen a zárat, és nem tisztította le a szóban forgó ajtót. Megerősítette továbbá, hogy a pozitív hiba megjelenésének feltételezése – azaz az a feltevés, hogy irodai tisztítószerek és a fal rezgése hatására a zár leoldása nélkül is láthatóvá válna a VOID jelzés – nem realizisztikus. A szakértő arra a következtetésre jutott, hogy a VOID jel megjelenését csak a zár eltávolítása indokolhatja, tehát a zárat feltörték, majd újra felhelyezték.

2007. június 6-i, tényállást közlő levelében a Bizottság tájékoztatta az EE-t a végzett vizsgálatokról és a levont következtetésekről. Leveléhez mellékelte szakértőjének véleményét is. Az EE 2007. július 6-án írásban válaszolt, és továbbra is kétségeit fejezte ki a zár működőképességével kapcsolatban. Az EE azon véleményének adott hangot, hogy a Bizottság nem zárhatja ki teljesen a zár állapotát magyarázó egyéb lehetséges tényezőket. Az EE azt állította továbbá, hogy a Bizottság szakértője nem vizsgált elegendő számú zárat. A fentiekben kifejtett okokból kifolyólag a Bizottságot ezek az érvek nem győzték meg.

2007. októberében az EE újabb véleményt nyújtott be és kifejtette, hogy a zár állapota valószínűleg a levegő nedvességtartal-mával és egyéb tényezők (zár öregedése, tisztítószerek hatása stb.) együttes fellépésével magyarázható. A bizottsági szakértő azonban 2007. novemberi tanulmányában bebizonyította, hogy a levegő nedvességtartalma, illetve annak egyéb tényezőkkel való együttes fellépése nem vezethetett a zár működésképtelenné válásához. A szakértő rámutatott az EE által benyújtott vélemény számos gyenge pontjára is, a vélemény alapjául szolgáló tesztelési körülmények ugyanis jelentős mértékben eltértek a tényleges helyszíni adottságoktól. Az EE-t újabb, tényállást közlő levélben tájékoztatták a véleményben megfogalmazott eredményekről. Ezután a vállalkozás nem hozott fel olyan újabb érvet, amely megkérdőjelezte volna a Bizottság végső következtetését. Ezen a kulcsokat birtokló EE-alkalmazottak által 2008. januárjában kiadott nyilatkozatok sem változtattak, amelyekben kijelentették, hogy nem ők nyitották ki az ajtót.

3. KÖVETKEZTETÉS

Megállapításra kerül tehát, hogy az EE helyiségeiben végzett vizsgálat első napján felhelyezett zárat az 1/2003/EK rendelet 23. cikke értelmében feltörték. Ez a rendelkezés nem követeli meg annak bizonyítását, hogy az ajtót ténylegesen kinyitották, vagy hogy a lezárt helyiségben tárolt dokumentumok hiányosak. Reálisan a zár szándékos feltöréséből kell kiindulni. Egyéb esetben mindenképpen feltételezni kell a zár gondatlan feltörését, mivel az EE kizárólagos felelősségi körébe tartozott, hogy saját üzlethelyiségének átszervezése által lehetővé tegye a zár feltörésére érvényes tilalom betartását. Ezzel kapcsolatban a Bizottság azt is megállapította, hogy az EE nem tájékoztatta az épületbe belépési engedéllyel rendelkező teljes személyzetet – pl. a takarító személyzetet – a zár jelenlétéről és jelentőségéről. A Bizottság egyetlen enyhítő körülményként azt tudta elfogadni, hogy ez az első olyan eset, amikor a Bizottság a zár feltöréséért megfelelő bírságot szab ki. Ezenfelül az EE csak a jogilag szükséges mértékig működött együtt a Bizottsággal.

4. JOGI KÖVETKEZMÉNYEK

Az 1/2003/EK rendelet 23. cikke (1) bekezdésének e) pontja értelmében történt zárfeltörés fennállása esetén a Bizottság a vállalkozás üzleti forgalmának 1 %-ig terjedő pénzbírságot szabhat ki. A jelen esettől függetlenül a zár feltörése alapján véve súlyos jogsértésnek minősül. Ezért biztosítani kell, hogy a pénzbírság mértéke elrettentő erővel bírjon. Nem engedhető meg, hogy a vizsgált vállalkozás számára megérje feltörni a zárat. A Bizottság azonban figyelembe vette a pénzbírság kiszabásánál azt a körülményt, hogy először alkalmazza az 1/2003/EK rendelet új előírását. Ennélfogva a Bizottság 38 millió EUR értékű bírságot szabott ki.

5. A TANÁCSADÓ BIZOTTSÁG

A versenykorlátozó magatartásokkal és erőfölénnyel foglalkozó tanácsadó bizottság 2008. január 25-én támogatta a határozat-tervezetet.

TAGÁLLAMOKTÓL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

A tagállamok tájékoztatása az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra történő alkalmazásáról szóló 70/2001/EK bizottsági rendelet értelmében engedélyezett állami támogatásokról

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2008/C 240/07)

Támogatás száma	XS 189/08
Tagállam	Olaszország
Régió	Calabria
A támogatási program megnevezése vagy az egyedi támogatásban részesülő vállalkozás neve	Contratto di investimento industria, artigianato e servizi — C.I.-2008
Jogalap	— Legge regionale 11 maggio 2007, articolo 24 — Delibera di giunta regionale 19 marzo 2008, n. 220 — Delibera di giunta regionale 18 giugno 2008, n. 424 — Decreto dirigente generale del dipartimento attività produttive 30 giugno 2008
Az intézkedés típusa	Támogatási program
Költségvetés	Tervezett éves kiadás: 56 millió EUR
Maximális támogatási intenzitás	A rendelet 4. cikkének (2)–(6) bekezdésével és 5. cikkével összhangban
Végrehajtás időpontja	2008.6.30.
Időtartam	2008.12.31.
Célkitűzés	Kis- és középvállalkozások
Gazdasági ágazat	Egyéb feldolgozóipar Egyéb szolgáltatások
A támogatást nyújtó hatóság neve és címe	Presidente della giunta regionale Via Sensales — Palazzo Alemanni I-88100 Catanzaro
Támogatás száma	XS 194/08
Tagállam	Olaszország
Régió	Campania
A támogatási program megnevezése vagy az egyedi támogatásban részesülő vállalkozás neve	Contratto di programma regionale
Jogalap	Legge regionale 12/07, regolamento 4/2007, disciplinare articolo 13 Delibera giunta regionale n. 514 del 21 marzo 2008 Decreto dirigenziale n. 217 del 17 aprile 2008

Az intézkedés típusa	Támogatási program
Költségvetés	Tervezett éves kiadás: 60 millió EUR
Maximális támogatási intenzitás	A rendelet 4. cikkének (2)–(6) bekezdésével és 5. cikkével összhangban
Végrehajtás időpontja	2008.6.19.
Időtartam	2015.12.31.
Célkitűzés	Kis- és középvállalkozások
Gazdasági ágazat	Kis- és középvállalkozások részére nyújtott támogatásra jogosult valamennyi ágazat
A támogatást nyújtó hatóság neve és címe	<p>Regione Campania AGC 12 Sviluppo economico</p> <p>1) Settore programmazione delle politiche per lo sviluppo economico — Dirigente p.t. dott.sa Carolina Cortese Centro Direzionale Isola A/6 I-80143 Napoli Tel. (39) 081 796 75 43 e-mail: mc.cortese@maildip.regione.campania.it</p> <p>2) Settore aiuti alle imprese e sviluppo insediamenti produttivi — Dirigente p.t. dott. Filippo Diasco Centro Direzionale Isola A/6 I-80143 Napoli Tel. (39) 081 796 68 65 e-mail: f.diasco@regione.campania.it</p> <p>AGC 06 Ricerca scientifica</p> <p>3) Settore ricerca scientifica, statistica, controllo gestione ed avanzamento progetti — Dirigente p.t. dott. Giuseppe Russo Via don Bosco, 9/E I-80141 Napoli e mail: g.russo@regione.campania.it</p>
Támogatás száma	XS 195/08
Tagállam	Németország
Régió	Freie und Hansestadt Hamburg
A támogatási program megnevezése vagy az egyedi támogatásban részesülő vállalkozás neve	Markenwerft Werbeagentur GmbH Beim Alten Gaswerk 1 D-22761 Hamburg
Jogalap	Verordnung (EG) Nr. 70/2001 der Kommission vom 12. Januar 2001 über die Anwendung der Artikel 87 und 88 EG-Vertrag auf staatliche Beihilfen an kleine und mittlere Unternehmen (ABl. L 10 vom 13.1.2001, S. 33 verlängert durch ABl. L 368 vom 23.12.2006, S. 85); Gesetz über die Kreditkommission vom 29.4.1997 (Hamburgisches Gesetz- und Verordnungsblatt 1997, Nr. 18, Seite 133)
Az intézkedés típusa	<i>Ad hoc</i>
Költségvetés	Tervezett támogatás teljes összege: 2 400 EUR
Maximális támogatási intenzitás	A rendelet 4. cikkének (2)–(6) bekezdésével és 5. cikkével összhangban
Végrehajtás időpontja	2008.6.27.
Időtartam	2008.12.27.
Célkitűzés	Kis- és középvállalkozások
Gazdasági ágazat	Egyéb szolgáltatások
A támogatást nyújtó hatóság neve és címe	Behörde für Wirtschaft und Arbeit Alter Steinweg 4 D-20459 Hamburg

A tagállamok által közölt információ az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a nemzeti regionális beruházási támogatásokra történő alkalmazásáról szóló 1628/2006/EK bizottsági rendelettel összhangban nyújtott állami támogatásokról

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2008/C 240/08)

Támogatás száma	XR 92/08
Tagállam	Olaszország
Régió	Valle d'Aosta
A támogatási program megnevezése vagy az <i>ad hoc</i> támogatási kiegészítésben részesülő vállalkozás neve	Interventi regionali per lo sviluppo delle imprese industriali e artigiane
Jogalap	Legge regionale 31 marzo 2003, n. 6 Deliberazione della giunta regionale n. 69 del 18 gennaio 2008
Az intézkedés típusa	Támogatási program
Tervezett éves kiadás	8,46 millió EUR
Maximális támogatási intenzitás	10 % A rendelet 4. cikkével összhangban
Végrehajtás időpontja	2008.4.23.
Időtartam	2013.12.31.
Gazdasági ágazat	Bizonyos ágazatokra korlátozott támogatás NACE A 01.41.3; 2.01.1; 02.02.0; C; D; E; F; G 50.2; 50.40.3; 52.7; I 63.3; 64.11; K 72; 73.1; 74.13; 74.14.4; 74.3; 74.7; 74.81; 74.82; 74.85.1; 74.85.2; 74.86; 74.87.7; M 80.41; N 85.31; 85.32; O 90; 93
A támogatást nyújtó hatóság neve és címe	Regione Valle d'Aosta Ass. Attività produttive e politiche del lavoro Direzione attività produttive e cooperazione Piazza della Repubblica, 15 I-11100 Aosta
Az internetcím, ahol a támogatási programot közzétették	http://www.regione.vda.it/attiprod/industria_artigianato/sintesisnormativa_i.asp http://www.regione.vda.it/attiprod/industria_artigianato
Egyéb információ	—
Támogatás száma	XR 99/08
Tagállam	Olaszország
Régió	Calabria
A támogatási program megnevezése vagy az <i>ad hoc</i> támogatási kiegészítésben részesülő vállalkozás neve	Contratto di investimento industria, artigianato e servizi — C.I.-2008 — Grandi imprese
Jogalap	Legge regionale 11 maggio 2007, art. 24 Delibera di giunta regionale 19 marzo 2008, n. 220 Delibera di giunta regionale 18 giugno 2008, n. 424 Decreto dirigente generale del dipartimento attività produttive 30 giugno 2008, n. 8452

Az intézkedés típusa	Támogatási program
Tervezett éves kiadás	56 millió EUR
Maximális támogatási intenzitás	40 %
	A rendelet 4. cikkével összhangban
Végrehajtás időpontja	2008.6.30.
Időtartam	2013.12.31.
Gazdasági ágazat	Bizonyos ágazatokra korlátozott támogatás
	NACE C; D; K 72, 73, 74.3, 74.82, 74.87.5, 74.87.7; O 90
A támogatást nyújtó hatóság neve és címe	Presidente della giunta regionale Dipartimento programmazione nazionale e comunitaria Via Sensales — Palazzo Alemanni programmazione@regcal.it
Az internetcím, ahol a támogatási programot közzétették	www.regione.calabria.it/calabriaeuropa http://www.regione.calabria.it/sviluppo/index.php?option=com_content&task=view&id=17&Itemid=19
Egyéb információ	—

Támogatás száma	XR 104/08
Tagállam	Olaszország
Régió	Sardegna
A támogatási program megnevezése vagy az <i>ad hoc</i> támogatási kiegészítésben részesülő vállalkozás neve	Pacchetti Integrati di Agevolazione (PIA) turismo
Jogalap	Legge regionale n. 7/2005 «Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale della Regione», art. 11 e s.m.i. Direttive di attuazione approvate con la deliberazione della giunta regionale n. 36/28 dell'1.7.2008, artt. 6-9
Az intézkedés típusa	Támogatási program
Tervezett éves kiadás	8,7 millió EUR
Maximális támogatási intenzitás	25 %
	A rendelet 4. cikkével összhangban
Végrehajtás időpontja	2008.7.1.
Időtartam	2013.12.31.
Gazdasági ágazat	Minden, regionális beruházási támogatásra jogosult ágazat
A támogatást nyújtó hatóság neve és címe	Regione autonoma della Sardegna Centro regionale di programmazione Viale Mameli, 88 I-09100 Cagliari
Az internetcím, ahol a támogatási programot közzétették	http://www.regione.sardegna.it http://www.regione.sardegna.it/j/v/66?v=9&c=27&c1=&n=10&s=1&mese=200806&giorno=24&p=3
Egyéb információ	—

Támogatás száma	XR 105/08
Tagállam	Románia
Régió	—
A támogatási program megnevezése vagy az <i>ad hoc</i> támogatási kiegészítésben részesülő vállalkozás neve	Sprrijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții realizate de întreprinderi mari în cadrul Programului Operațional Sectorial „Creșterea competitivității economice”
Jogalap	Ordinul Ministrului Economiei și Finanțelor nr. 479/20.2.2008 (Monitorul Oficial nr. 189/12.3.2008) și Ordinul Ministrului Economiei și Finanțelor nr. 1943/19.6.2008 (Monitorul Oficial nr. 493/2.7.2008)
Az intézkedés típusa	Támogatási program
Tervezett támogatás teljes összege	169,4 millió EUR Folyósítása 6 évig
Maximális támogatási intenzitás	50 % A rendelet 4. cikkével összhangban
Végrehajtás időpontja	2008.7.14.
Időtartam	2013.12.31.
Gazdasági ágazat	Bizonyos ágazatokra korlátozott támogatás NACE B; C; E; F
A támogatást nyújtó hatóság neve és címe	Ministerul Economiei și Finanțelor Strada Apolodor nr. 17, sector 5 RO-050741, București Tel. (40-21) 319 97 59 Fax (40-21) 312 25 09
Az internetcím, ahol a támogatási programot közzétették	http://amposcce.minind.ro/fonduri_structurale/pdf/Ordin_479.pdf
Egyéb információ	—

Támogatás száma	XR 112/08
Tagállam	Olaszország
Régió	Marche
A támogatási program megnevezése vagy az <i>ad hoc</i> támogatási kiegészítésben részesülő vállalkozás neve	Sperimentazioni tematiche per l'utilizzo di piattaforme ICT nelle aree di specializzazione produttiva e nelle filiere produttive
Jogalap	Decreto del dirigente del servizio n. 208/IAP_11 del 30.7.2008, Allegato 1, pt. 5.2 tipologia 3
Az intézkedés típusa	Támogatási program
Tervezett éves kiadás	0,828 millió EUR
Maximális támogatási intenzitás	10 % A rendelet 4. cikkével összhangban
Végrehajtás időpontja	2008.7.30.
Időtartam	2013.12.31.

Gazdasági ágazat	Minden, regionális beruházási támogatásra jogosult ágazat
	—
A támogatást nyújtó hatóság neve és címe	Regione Marche servizio industria artigianato energia via Tiziano, 44 I-60125 Ancona Tel. (39) 071 806 3607-3701-3702
Az internetcím, ahol a támogatási programot közzétették	www.marcheimpresa.net http://www.marcheimpresa.net/ita/POR2211401/default.asp
Egyéb információ	—

V

(Vélemények)

A VERSENYPOLITIKA VÉGREHAJTÁSÁRA VONATKOZÓ ELJÁRÁSOK

BIZOTTSÁG

ÁLLAMI TÁMOGATÁS – OLASZORSZÁG

Állami támogatás C 36/08 (ex NN 33/08) – A Sulcis integrált erőmű számára nyújtott állami támogatás

Felhívás észrevételek benyújtására az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése értelmében

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2008/C 240/09)

A Bizottság 2008. július 16-i levelében – amelynek hiteles nyelvű másolata ezen összefoglaló után olvasható – értesítette Olaszországot az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás megindításáról a fent említett támogatási intézkedéssel kapcsolatban. A Bizottság a 659/1999/EK tanácsi rendelet 11. cikkének (1) bekezdése értelmében felkérte Olaszországot, hogy nyújtsa be észrevételeit a Bizottság azon szándéka tekintetében, miszerint olyan felfüggesztő rendelkezést kíván hozni, amelyben előírja a jogellenes támogatás felfüggesztését, amíg a Bizottság határozatot nem hoz a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségéről.

Az érdekelt felek az intézkedésre vonatkozó észrevételeiket az összefoglaló és az azt követő levél közzétételét követő egy hónapon belül nyújthatják be az alábbi címre:

European Commission (Európai Bizottság)
Directorate-General for Competition (Versenypolitikai Főigazgatóság)
State Aid Registry (Állami Támogatások Hivatala)
B-1049 Brussels (Brüsszel)
Fax: (32-2) 295 12 42

Ezeket az észrevételeket Olaszország is megkapja. Az észrevételeket benyújtó érdekeltek írásban, kérésüket megindokolva kérhetik adataik bizalmas kezelését.

AZ ÖSSZEFOGLALÁS SZÖVEGE

LEÍRÁS

A Bizottság egy panasz alapján tudomást szerzett arról, hogy Szardínián Olaszország állami támogatást kíván nyújtani hazai szénből nyert villamos energia előállítására a gazdasági, szociális és vidékfejlesztési cselekvési terv keretében hozott sürgős intézkedésekről szóló 80/2005. törvény 11. cikkének (14) bekezdése alapján.

Olaszország közbeszerzési eljárást szándékozik tartani az integrált koncesszió odaítélésére, amelybe beletartozik a szardíniai

Sulcis térségben építendő új széntüzelésű erőmű üzemeltetése, valamint a közeli Nuraxi Figus-i bánya szénkitermelési műveleteinek irányítása is. Az e bányából származó szén elégíti majd ki az új erőmű fűtőanyagigényét.

Szardínia régió az integrált koncesszió teljes időtartamára (30 év) díjmentesen bocsátja az engedélyes rendelkezésére a bányászati koncessziót, a területeket és a szénmező kitermeléséhez szükséges infrastruktúrát, továbbá azt a területet, amelyen az erőmű majd felépül. Az erőmű által termelt villamos energia egy részét a Gestore dei Servizi Elettrici (a továbbiakban: GSE) köztisztület vásárolja majd fel garantált áron (120,50 EUR/MWh-ért a működés első 8 évében, majd azt követően 100,06 EUR/MWh áron). A felvásárlásra kerülő villamos energia pontos mennyiségét a legjobb ajánlat alapján fogják meghatározni.

A támogatás megszerzésének kötelező feltételeként az engedményest felkérjük, hogy a termelt energia megmaradó részét kiválasztott szardíniai energiaintenzív iparágaknak értékesítse majd (nyersalumínium-, ólom-, cink-, klór és származékai, timföld- és alumíniumlemezek gyártása) kedvező áron (ágazattól függően 28–67 EUR). A pontos értékesítési árakat is a pályázati eljárás keretében határozzák majd meg.

A Sulcis erőmű által előállított energia felvásárlásához szükséges forrásokat a villamosenergia-fogyasztók számláin beszedett adójellegű illeték formájában teremtik majd elő.

ÉRTÉKELÉS

A Bizottság azon a véleményen van, hogy az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében az integrált Sulcis koncesszió állami támogatást tartalmaz a jövőbeli engedményes és a szardíniai energiaintenzív iparágak javára.

Az intézkedés gazdasági előnyhöz juttatja az engedményest azáltal, hogy a piacinál magasabb áron garantálja a villamos energia értékesítését. A Bizottság ebben a szakaszban nem zárhatja ki, hogy támogatási elem jelen van a bányászati koncesszió tekintetében is. A preferenciális értékesítési árak alkalmazása miatt az engedményesnél keletkező gazdasági előny – legalább is részben – a helyi energiaintenzív iparágaknál jelentkezik majd.

Az intézkedés szelektív jellegű, mivel csak az engedményest és a szardíniai energiaintenzív iparágakat részesíti előnyben, emellett finanszírozása is állami forrásokból származik.

A Bizottság úgy véli, hogy az intézkedés érinti a tagállamok közötti kereskedelmet és torzítja a versenyt. Az Unió villamosenergia-piacja teljesen liberalizált. Az új Sulcis erőmű körülbelül 600 MW villamos energiát termel majd, amelynek mintegy felét Szardínia legnagyobb áramfogyasztói számára tartják majd fenn. Az új erőmű tehát a helyi kereslet jelentős részét ki fogja elégíteni. A Bizottság véleménye szerint, még ha figyelembe is vesszük az energiaintenzív iparágak számára átengedett előnyöket, akkor is valószínű, hogy az engedményes versenyhelyzete javulni fog a támogatásban nem részesülő villamosenergia-termelőkével szemben. A kereslet csökkenése pedig mindenképpen rontani fogja a Szardínián már meglévő villamosenergia-termelők versenyhelyzetét és költség szerkezetét. Emellett, mivel a fogyasztók köre nem éri el a jelentős mértéket, új áramszolgáltatók nehezen – van egyáltalán nem – tudnak majd belépni a szardíniai piacra.

Az energiaintenzív iparágak tekintetében a villamos energia támogatott áron történő értékesítése közvetlenül és jelentősen befolyásolja a termelési költségeket, következésképpen javítja a kedvezményezett versenyhelyzetét azokon a termékpiacokon, amelyeken tevékenységüket kifejtik, és amelyek teljesen liberalizáltak a Közösségen belüli kereskedelem számára.

A kérdéses Sulcis projektet olyan új intézkedésnek kell tekinteni, amelyet még nem jelentettek be, és amely ennél fogva új, jogellenes támogatást valósít meg.

A Bizottságnak kétségei vannak a javasolt támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét illetően. A Sulcis projektnek nyújtott támogatás olyan működési támogatást képez, amely csak kivételes körülmények között engedélyezhető, például amikor a környezetvédelemhez kapcsolódik. A Bizottság értékelte, hogy a projektet környezetvédelmi támogatásként összeegyeztethetőnek lehet-e tekinteni a környezetvédelem állami

támogatásáról szóló új közösségi iránymutatás (HL C 82., 2008.4.1., 1. o.) értelmében. Mindazonáltal az olasz hatóságok nem bizonyították az összeegyeztethetőséget sem az említett iránymutatásban szereplő rendelkezésekkel, sem az energiatakarékosággal, sem a közösségi szabványoknál szigorúbb feltételeket teljesítő beruházásokkal, sem pedig a szennyezett területek szennyeződésmérséklésével kapcsolatban.

A szardíniai energiaintenzív iparágak javára nyújtott támogatás tekintetében a Bizottság megjegyzi, hogy az intézkedés ugyanazon iparágakat, sőt egyenesen ugyanazon vállalkozásokat részesíti előnyben, amelyek esetében Olaszország 2004 és 2005 között kedvezményes villamosenergia-árakat vezetett be (a 2004. február 6-i rendelet 11. cikkének (11) bekezdése és a 80/2005. törvény 11. cikkének (11) és (12) bekezdése). A Bizottság alaposan kivizsgált már hasonló támogatási intézkedéseket (C 38/04., C 13/06. és C 36/06. ügy), amelyek során komoly aggodalmát fejezte ki a szóban forgó támogatások közös piaccal való összeegyeztethetőségét illetően.

E kétségekre tekintettel a Bizottság úgy határozott, hogy megindítja az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást. A Bizottság szükségesnek tartja megakadályozni, hogy a szóban forgó projektben bármely további lépésre sor kerüljön. Felkérte tehát Olaszországot, hogy nyújtsa be észrevételeit a Bizottság azon szándéka tekintetében, miszerint olyan felfüggesztő rendelkezést kíván hozni, amelyben előírja Olaszország számára, hogy függessen fel minden jogellenes támogatást, és tartózkodjon különösen valamennyi olyan fellépéstől, amely a projekt jelenlegi tervek szerinti további végrehajtását eredményezné.

A LEVÉL SZÖVEGE

„Con la presente, la Commissione si pregia informare codeste autorità che, dopo aver esaminato le informazioni da esse fornite in riferimento agli aiuti in oggetto, ha deciso di avviare il procedimento di cui all'articolo 88, paragrafo 2, del trattato CE. L'Italia è pertanto invitata, in forza dell'articolo 11, paragrafo 1, del regolamento (CE) n. 659/1999, a presentare osservazioni sull'intenzione della Commissione di sospendere l'erogazione di ogni aiuto concesso illegalmente, fino a che la Commissione non abbia deciso in merito alla compatibilità dell'aiuto con il mercato comune.

I. PROCEDIMENTO

- 1) Sulla base di una denuncia, la Commissione veniva a conoscenza dell'intenzione delle autorità italiane di concedere aiuti di Stato per sovvenzionare la produzione di elettricità tramite lo sfruttamento di giacimenti di carbone in Sardegna, sulla base dell'articolo 11, comma 14, della legge n. 80 del 2005 recante disposizioni urgenti nell'ambito del Piano di azione per lo sviluppo economico, sociale e territoriale.
- 2) Con lettera del 18 dicembre 2006, la Commissione richiedeva ulteriori informazioni che le venivano trasmesse con lettera del 13 marzo 2007. Con lettera del 22 luglio 2007, la Commissione richiedeva ulteriori informazioni e invitava l'Italia a notificare la misura conformemente all'articolo 88, paragrafo 3, del trattato CE. Con lettera del 15 ottobre 2007, le autorità nazionali fornivano le informazioni richieste, in termini atti a suggerire che detta trasmissione potesse valere quale

notifica. Tuttavia, le informazioni non venivano trasmesse conformemente al regolamento (CE) n. 794/2004 ⁽¹⁾, non contenevano un riferimento esplicito all'articolo 88, paragrafo 3, del trattato CE e le autorità italiane sostenevano che la misura costituiva un aiuto esistente.

- 3) Con lettera del 21 gennaio 2008, la Commissione richiedeva ulteriori delucidazioni e esprimeva nuovamente seri dubbi sul fatto che la misura in questione costituisse un aiuto esistente. Le autorità italiane trasmettevano le informazioni richieste con lettere del 18 marzo 2008 e del 9 aprile 2008.
- 4) Considerato che la normativa nazionale non contempla una clausola sospensiva e risulta pertanto immediatamente applicabile, la misura veniva trascritta nel registro degli aiuti non notificati, con il numero NN 33/08.

II. DESCRIZIONE

- 5) La decisione della Commissione di avviare il procedimento di cui all'articolo 88, paragrafo 2, del trattato CE riguarda il progetto Sulcis contemplato all'articolo 11, comma 14, della legge n. 80 del 2005, come ulteriormente specificato nella documentazione di gara. Tuttavia, onde garantire un'adeguata valutazione della misura e tener conto, in particolare, delle argomentazioni fatte valere dalle autorità nazionali, occorre ripercorrere l'evoluzione del progetto Sulcis nella legislazione nazionale.

Il carbone quale "fonte assimilata"

- 6) L'articolo 22 della legge n. 9, del 9 gennaio 1991, "Norme per l'attuazione del nuovo Piano energetico nazionale" (in appresso, legge n. 9/91) prevede la possibilità di concedere sovvenzioni pubbliche alla produzione di energia da fonti rinnovabili e "assimilate", senza tuttavia definire precisamente il concetto di fonte assimilata. La legge incarica il Comitato Interministeriale Prezzi (in appresso CIP) di definire le condizioni tecniche generali per l'ammissibilità a fonte assimilata. La legge n. 9/91 è stata approvata ai sensi della normativa in materia di aiuti di Stato nell'ambito della decisione della Commissione sulla misura NN 52/91 ⁽²⁾.
- 7) Con la delibera del CIP n. 6, del 29 aprile 1992, (in appresso delibera CIP 6), l'Italia ha adottato le disposizioni d'applicazione della legge n. 9/91, stabilendo segnatamente che il concetto di fonte energetica assimilata copre anche i combustibili fossili prodotti da giacimenti minori isolati. La delibera CIP 6 stabilisce che le sovvenzioni pubbliche sono erogate sotto forma di cessione garantita di energia elettrica allo Stato a prezzi fissi sovvenzionati.
- 8) Il decreto del presidente della Repubblica, del 28 gennaio 1994 (in appresso decreto del 1994), sull'attuazione del piano di disinquinamento del territorio del Sulcis-Iglesiente indica l'opportunità che il carbone prodotto nel

territorio del Sulcis sia da considerarsi una fonte di energia assimilabile ai sensi della legge n. 9/91. Il decreto del 1994 stabilisce dettagliate condizioni tecniche ed economiche per l'affidamento di una concessione integrata per la gestione della miniera carbonifera e della centrale elettrica. Il progetto di centrale elettrica è condizionato all'impiego della tecnica di gassificazione, al rispetto di rigorosi valori massimi di emissioni e alla produzione combinata di energia e calore. È previsto che il progetto benefici di aiuti di Stato sotto forma di:

- a) aiuti agli investimenti per un importo di 185 Mrd ITL (85 713 Mio EUR);
- b) la cessione garantita all'ENEL dell'energia elettrica prodotta dalla centrale ad un prezzo sovvenzionato. Per i primi 8 anni di esercizio, il prezzo è fissato al livello sovvenzionato di 160 ITL/kWh mentre per i successivi anni di esercizio, al prezzo più basso previsto dalla delibera CIP 6 e tenendo conto dei costi di produzione di energia evitati dall'ENEL ⁽³⁾.

- 9) Il progetto Sulcis era incluso nel programma operativo della Sardegna per i Fondi strutturali per il periodo 1994-1998. La concessione è stata affidata ad un consorzio di imprese (ATI-Sulcis). Il progetto ha tuttavia incontrato difficoltà tecniche e finanziarie. Già nel 1997, il progetto veniva escluso dal programma operativo ⁽⁴⁾ e, a maggio 2002, il consorzio ha infine dichiarato di non essere più disposto a continuarne la realizzazione. La concessione è stata ufficialmente ritirata nel 2003.
- 10) Con l'articolo 11, comma 14, della legge n. 80/2005 recante disposizioni urgenti nell'ambito del Piano di azione per lo sviluppo economico, sociale e territoriale, l'Italia ha rilanciato il progetto integrato Sulcis annunciando una nuova gara d'appalto. Quanto alle condizioni per l'affidamento della concessione, la legge n. 80/2005 fa riferimento al decreto del 1994, che si applica per quanto riguarda il prezzo garantito di cessione dell'energia elettrica. La legge n. 80/2005 introduce tuttavia nuovi criteri sostanziali per la maggior parte altri aspetti della concessione. Il nuovo progetto non prevede aiuti agli investimenti.
- 11) Con l'articolo 1, comma 1119, della legge n. 296/2006 (legge finanziaria del 2007), l'Italia ha prorogato la validità dell'articolo 11, comma 14, della legge n. 80/2005.

Descrizione dettagliata del nuovo progetto integrato Sulcis

- 12) Come previsto dalla legge n. 80/2005 in combinato disposto con il decreto del 1994, il progetto persegue un duplice obiettivo: garantire alle industrie locali ad alto impiego di energia una fornitura di elettricità a prezzi ridotti e promuovere lo sfruttamento dei giacimenti di carbone nel territorio Sulcis-Iglesiente.

⁽¹⁾ Regolamento (CE) n. 794/2004 della Commissione, del 21 aprile 2004, recante disposizioni di esecuzione del regolamento (CE) n. 659/1999 del Consiglio recante modalità di applicazione dell'articolo 93 del trattato CE (GUL 140 del 30.4.2004, pag. 1).

⁽²⁾ Aiuto di Stato NN 52/91, lettera SG (91) D/15502.

⁽³⁾ La delibera CIP 6 prevede che l'elettricità prodotta da nuove centrali che utilizzano fonti rinnovabili o assimilabili venga acquistata dall'ENEL ad un prezzo fissato fino al 2020. Il prezzo è sovvenzionato per i primi 8 anni di esercizio e, per il periodo successivo, fissato ad un livello inferiore che tenga conto dei costi di combustibile e di investimenti evitati dall'ENEL (i costi che l'ENEL avrebbe dovuto sostenere se avesse prodotto essa stessa l'elettricità).

⁽⁴⁾ Decisione C(97) 3778 della Commissione, del 22 dicembre 1997.

- 13) L'Italia intende perseguire questo duplice obiettivo sovvenzionando la costruzione e il funzionamento di una nuova centrale che utilizzerà il carbone estratto localmente.
- 14) Con un elevato tenore di zolfo e un basso potere calorifico, il carbone del Sulcis, di scarsa qualità ⁽⁵⁾, è destinato ad un utilizzo locale, dal momento che il trasporto su lunghe distanze lo renderebbe antieconomico. Questo tipo di carbone richiede specifici accorgimenti tecnici per ridurre le emissioni di zolfo.
- 15) Stando alle informazioni fornite da parte italiana, l'estrazione del carbone dalle miniere del Sulcis era sospesa [*"stand by attivo"* ⁽⁶⁾] dalla metà degli anni '70. La gestione provvisoria delle miniere (compresa la miniera Nuraxi Figus) è stata assicurata con finanziamenti pubblici fino al 2003. La presente decisione non riguarda questo intervento pubblico.
- 16) Ad ogni modo, il giacimento di Nuraxi Figus, che sarà sfruttato dal concessionario, è attualmente operativo in quanto rifornisce di carbone la centrale elettrica a carbone dell'ENEL di Portovesme sulla base del contratto concluso a maggio 2006 per una fornitura di 1 100 000 tonnellate in tre anni.
- 17) Analogamente al progetto del 1994, il nuovo progetto Sulcis, basato sulla legge n. 80/2005, prevede anch'esso una gara d'appalto pubblica per l'affidamento della concessione integrata per la gestione delle operazioni estrattive del giacimento di Nuraxi Figus e per la costruzione/gestione di una centrale elettrica. Una prima gara è stata indetta alla fine del 2006, ma la concessione non è stata affidata per mancanza di offerenti. La regione sarda intende indire una nuova gara a condizioni diverse.
- 18) Il nuovo bando, trasmesso dalle autorità italiane con lettera del 9 aprile 2008, contiene norme sostanziali rilevanti ai fini della valutazione del progetto sotto il profilo degli aiuti di Stato.

Condizioni dell'appalto

- 19) Le condizioni previste dalle autorità italiane si applicano lungo tutta la durata della concessione integrata (30 anni). La Regione Sardegna mette a disposizione del concessionario, a titolo gratuito, la concessione estrattiva, le aree ed infrastrutture necessarie per la coltivazione del giacimento minerario, nonché l'area per la realizzazione dell'impianto. Una parte dell'energia elettrica prodotta dall'impianto sarà ceduta al gestore dei servizi elettrici (in appresso, GSE) a prezzi *garantiti* e il quantitativo preciso sarà determinato sulla base della migliore offerta.

⁽⁵⁾ Il trattato CECA, dell'11 ottobre 1986, all'allegato I, classifica il carbone del Sulcis come carbone di bassa qualità di classe "B". Si tratta di carbone sub-bituminoso con potere calorifico inferiore pari a circa 5 100 Kcal/kg, 15 % polvere e 6 % zolfo.

⁽⁶⁾ Secondo la definizione italiana di *"stand by attivo"*, le miniere non in produzione, ma non ancora dismesse, sono pronte a rientrare in produzione in qualsiasi momento.

- 20) Conformemente alla legge n. 80/2005 ⁽⁷⁾, il prezzo di cessione dell'energia è quello definito dal decreto del 1994. Di conseguenza, nei primi 8 anni di esercizio, il GSE è tenuto ad acquistare elettricità ad un prezzo (indicizzato) di 120,50 EUR/MWh ⁽⁸⁾. Per gli esercizi successivi, il GSE paga 100,06 EUR/MWh ⁽⁹⁾.
- 21) Il corrispettivo offerto dal concessionario sarà determinato sulla base della migliore offerta. La documentazione di gara definisce tuttavia in dettaglio il contenuto minimo dell'offerta. In particolare, i concorrenti dovranno presentare offerte separate per i diversi aspetti del progetto (offerta economico-finanziaria e offerta tecnico-industriale).

Offerta economica

- 22) La struttura economico-finanziaria dell'offerta dovrà precisare i seguenti elementi:
- il quantitativo di energia cedibile al GSE [fino alla massima potenza autorizzata di 450 MWe per 7 500 ore ⁽¹⁰⁾];
  - la quantità di energia annua a prezzi agevolati per le imprese localizzate sull'isola, non inferiore a 3 500 GWh/anno per un periodo obbligatorio di 12 a partire dal 2011;
  - il prezzo medio ponderato di cessione dell'energia a prezzi agevolati con base anno 2005: 31,94 EUR/MWh incrementata di anno in anno al tasso d'inflazione annuo.
- 23) Per quanto riguarda la cessione di energia elettrica alle imprese localizzate sull'isola, il prezzo offerto dai concorrenti sarà differenziato in funzione del settore industriale interessato, ovvero:
- produzione di alluminio primario (circa 64 % dell'assorbimento);
  - produzione di piombo e zinco (17 %);
  - ciclo cloro e cloroderivati (10 %);
  - produzione di allumina (7 %);

⁽⁷⁾ La Commissione rileva una contraddizione tra la documentazione di gara e la legge n. 80/2005. La documentazione di gara trasmessa dalle autorità italiane il 9 aprile 2008 fa riferimento al prezzo "stabilito dal D.P.R. 28 gennaio 1994, intendendosi quest'ultimo come risultante dall'applicazione della deliberazione CIP n. 6/1992". Il decreto del 1994, cui fa riferimento la legge n. 80/2005, definisce, per i primi 8 anni di esercizio dell'impianto, un prezzo di cessione pari a 160 ITL/kWh diverso dal prezzo definito dalla deliberazione CIP 6 di 150 ITL/kWh. Il criterio definito dalla gara sembra pertanto essere privo di base legale nella legislazione nazionale, anche se questa incertezza non incide in maniera sostanziale sulla valutazione della misura da parte della Commissione.

⁽⁸⁾ Equivalente alle 160 ITL/kWh del decreto del 1994. La Cassa di conguaglio procede ogni due anni ad indicizzare i prezzi per la cessione assicurata dell'energia elettrica da fonti rinnovabili e assimilate. Gli importi di 120,50 EUR e 100,06 EUR corrispondono ai prezzi per l'esercizio 2007.

⁽⁹⁾ Equivalente alle 150 ITL/kWh della delibera CIP 6, cui fa riferimento il decreto del 1994.

⁽¹⁰⁾ Massimo consentito dal decreto del 1994.

- e) laminazione alluminio (1 %);
f) altre tipologie di produzioni (1 %).

24) Le autorità italiane hanno fissato i prezzi di riferimento per ciascuno di questi settori, che variano da un minimo di 27,87 EUR per l'alluminio primario ad un massimo di 97,90 EUR per la laminazione di alluminio. Per alcune categorie, le offerte possono contemplare un corrispettivo inferiore al prezzo di riferimento o superiore nel limite del 10 %.

Offerta tecnico-industriale

25) I concorrenti dovranno presentare:

- a) un progetto di massima della centrale termoelettrica indicando le metodologie proposte per la minimizzazione delle emissioni con utilizzo di tecnologia idonea al contenimento degli inquinanti gassosi, in forma di gassificazione, ciclo supercritico o altro equivalente. La centrale deve utilizzare il carbone del Sulcis almeno nella misura del 50 % del suo fabbisogno ⁽¹¹⁾;
- b) un piano industriale per lo sfruttamento della miniera e l'esercizio della centrale di produzione di energia elettrica;
- c) un programma di attività finalizzato alle tecnologie di impiego del carbone ad emissione zero;
- d) un programma di formazione per il personale impiegato nelle miniere.

26) La centrale dovrà avere gli stessi livelli di emissioni stabiliti dal progetto originario del 1994. Detti livelli sono superiori alle norme comunitarie obbligatorie di cui alla direttiva 2001/80/CE del Parlamento europeo e del Consiglio, del 23 ottobre 2001, concernente la limitazione delle emissioni nell'atmosfera di taluni inquinanti originati dai grandi impianti di combustione ⁽¹²⁾.

	Massimali delle emissioni della centrale del Sulcis	Norme obbligatorie
SO ₂	60 mg/Nm ³	200 mg/Nm ³
NO _x	70 mg/Nm ³	200 mg/Nm ³
Polveri sottili	2 mg/Nm ³	30 mg/Nm ³
CO ₂	50 mg/Nm ³	Nessuna norma obbligatoria

27) Il concessionario dovrà mantenere in servizio il personale attualmente impiegato nelle miniere (preservando le attuali condizioni di impiego), con possibili riduzioni dell'organico per motivi di efficienza.

III. VALUTAZIONE

Sussistenza di aiuto di Stato ai sensi dell'articolo 87, paragrafo 1, del trattato CE

- 28) Ai sensi dell'articolo 87, paragrafo 1, del trattato CE, una misura costituisce aiuto di Stato se risultano cumulativamente soddisfatte le seguenti condizioni: a) la misura conferisce un vantaggio economico al beneficiario; b) è concessa dallo Stato o mediante risorse statali; c) presenta una natura selettiva; d) incide sugli scambi tra Stati membri e falsa o minaccia di falsare la concorrenza all'interno dell'UE.
- 29) In questa fase del procedimento, la Commissione ritiene che la concessione integrata del Sulcis costituisca aiuto di Stato a beneficio a) del futuro concessionario e b) delle industrie locali ad alto impiego di energia.

Vantaggio

- 30) La misura è atta a favorire economicamente il futuro concessionario. Il GSE è tenuto ad acquistare circa la metà dell'energia elettrica prodotta dalla centrale ad un livello di prezzo sensibilmente più elevato rispetto alla media dei prezzi all'ingrosso in Italia e in Sardegna ⁽¹³⁾. La cessione garantita di energia elettrica è atta a migliorare la posizione concorrenziale del beneficiario sul mercato della produzione elettrica.
- 31) La Commissione ritiene che almeno una parte del vantaggio economico a favore del concessionario venga trasferito alle industrie locali ad alto impiego di energia sotto forma di prezzi di vendita agevolati. I prezzi di vendita stimati, che variano dai 27,87 EUR/MWh ai 67,90 EUR/MWh, risultano al di sotto del prezzo di mercato ⁽¹⁴⁾. La Commissione non dispone di cifre esatte sui prezzi dell'energia elettrica negoziati su base bilaterale tra le industrie ad alto impiego di energia operanti in Sardegna e i loro fornitori. Tuttavia, un prezzo pari a 25 EUR/MWh risulta sostanzialmente inferiore ai prezzi *spot* ⁽¹⁵⁾, sia medi che *off-peak*. Per i più grandi consumatori, quali quelli del settore dell'alluminio primario, che dovrebbero assorbire oltre il 60 % dell'energia elettrica prodotta dal concessionario, il prezzo si direbbe addirittura inferiore al costo marginale medio della produzione di energia in Sardegna.
- 32) È tuttavia impossibile fornire una quantificazione più esatta dei rispettivi vantaggi conferiti al concessionario e alle imprese ad alto impiego di energia. I fattori economici in gioco, tra cui il quantitativo di energia elettrica ceduto al GSE, la quantità di energia acquistata dalle imprese ad alto impiego di energia e il prezzo di vendita dell'energia in questione, non sono predeterminati ma dipendono dalle offerte dei concorrenti nell'ambito della gara.

⁽¹³⁾ Nel 2007, per l'Italia il prezzo medio PUN (prezzo unico nazionale) era di 74,80 EUR/MWh. In Sardegna, dove l'energia elettrica è più cara rispetto all'Italia continentale, il prezzo medio nel 2006 si attestava a 80,55 EUR/MWh (dati GSE). Pertanto entrambi i prezzi offerti al concessionario (120,50 EUR/MWh per i primi 8 anni di esercizio e 100,06 EUR/MWh per il periodo successivo) risultano al di sopra del prezzo di mercato.

⁽¹⁴⁾ Nel 2007, il prezzo medio di vendita in Italia era di 74,80 EUR/MWh. In Sardegna, dove l'energia elettrica è più cara rispetto all'Italia continentale, il prezzo medio nel 2006 si attestava a 80,55 EUR/MWh.

⁽¹⁵⁾ Prezzi registrati sul mercato elettrico italiano IPEX.

⁽¹¹⁾ In termini di potere calorifico.

⁽¹²⁾ GUL 309 del 27.11.2001, pag. 1.

- 33) Sulla base di queste considerazioni, la Commissione ritiene, nella fase attuale del procedimento, che le misure proposte siano tali da conferire un vantaggio al futuro concessionario del progetto Sulcis per la produzione di energia elettrica e alle imprese locali ad alto impiego di energia.

Selettività

- 34) Il vantaggio su esposto verrà conferito in modo selettivo, considerato che la misura è intesa ad esclusivo beneficio del concessionario e delle imprese locali ad alto impiego di energia.

Risorse statali e imputabilità allo Stato

- 35) La misura è finanziata tramite risorse pubbliche. Il GSE è un ente pubblico, di esclusiva proprietà del ministero delle Finanze. Stando alle informazioni fornite dalle autorità nazionali, il GSE reperirà le risorse necessarie all'acquisto dell'energia elettrica del Sulcis con le stesse modalità previste dall'accordo CIP 6, ovvero tramite un prelievo parafiscale esatto sulle bollette di tutti gli utenti (e possibilmente addebitato sulla stessa componente della bolletta). In due precedenti casi di aiuti di Stato ⁽¹⁶⁾, la Commissione ha già stabilito che i prelievi parafiscali esatti dalle autorità italiane sul consumo di energia e raccolti e distribuiti dall'ente statale Cassa di conguaglio configurano risorse pubbliche, interpretazione peraltro in linea con la giurisprudenza dei tribunali comunitari in materia di prelievi parafiscali ⁽¹⁷⁾.
- 36) Dal momento che il concessionario è tenuto a trasmettere alle imprese locali ad alto impiego di energia parte del vantaggio conferito dalla cessione di energia al GSE ad un prezzo più elevato, e che tale requisito è stabilito dalla normativa nazionale in combinato disposto con la documentazione di gara emanata dalla Regione Sardegna, la Commissione ritiene che il vantaggio a beneficio delle imprese locali ad alto impiego di energia che ne risulta sia altresì finanziato tramite risorse pubbliche.
- 37) Avendo come base giuridica norme e disposizioni regolamentari nazionali e regionali, la misura è imputabile allo Stato.

Effetto sugli scambi e distorsione della concorrenza

- 38) In questa fase del procedimento, la Commissione ritiene che la misura incida sugli scambi tra gli Stati membri e falsi la concorrenza, tanto sul mercato dell'elettricità che sui mercati a valle in cui operano le imprese ad alto impiego di energia. Nell'UE, il mercato dell'elettricità è stato completamente aperto alla concorrenza. La nuova

centrale del Sulcis produrrà energia elettrica per 650 MW, ovvero un sesto dell'attuale capacità di produzione della Sardegna (pari a circa 4 000 MW). Circa la metà dell'energia prodotta sarà riservata ai principali consumatori di energia elettrica dell'isola (le imprese ad alto impiego di energia) sulla base di contratti di lungo periodo. I prezzi agevolati previsti sono resi praticabili grazie alla cessione assicurata della restante parte di energia elettrica al GSE a prezzi superiori a quelli di mercato, come su illustrato al punto 30).

- 39) La nuova centrale assorbirà pertanto una parte considerevole della domanda locale, escludendo realisticamente la possibilità per altri fornitori di rifornire lo stesso bacino d'utenza. La Commissione è dell'avviso che, pur considerando il vantaggio trasmesso alle imprese ad alto impiego di energia, risulti probabile che il concessionario benefici di una posizione concorrenziale migliore rispetto agli altri produttori di energia non sovvenzionati. La riduzione della domanda non farà, in ogni modo, che peggiorare la posizione concorrenziale dei produttori di energia operanti in Sardegna. Pare inevitabile che, nell'impossibilità di competere con i prezzi sovvenzionati del concessionario e di esportare elettricità fuori dalla Sardegna, questi ultimi saranno costretti a ridurre la produzione ⁽¹⁸⁾. È probabile non solo che ne risenta la loro posizione concorrenziale ma che peggiori la loro struttura dei costi, già limitata dalla strutturale sovraccapacità ⁽¹⁹⁾ di produzione di energia elettrica della Sardegna.
- 40) Peraltro, in mancanza di una clientela di qualche rilievo, sarà difficile se non impossibile che nuovi fornitori di energia riescano ad entrare sul mercato sardo. La Commissione ha ricevuto denunce, segnatamente dai produttori di energia eolica, che segnalano questo effetto distorsivo.
- 41) Per quanto riguarda le imprese ad alto impiego di energia, la fornitura di elettricità a prezzi agevolati incide notevolmente e in modo diretto sui costi di produzione, migliorando pertanto la posizione concorrenziale dei beneficiari sui mercati del prodotto in cui essi operano. I settori interessati sono pienamente aperti agli scambi intracomunitari.
- 42) In questa fase, la Commissione ritiene pertanto che la misura configuri aiuto di Stato ai sensi dell'articolo 87, paragrafo 1, del trattato CE.

Natura degli aiuti: nuovi o esistenti

- 43) Le autorità italiane ritengono che la misura costituisca aiuti esistenti sulla base delle considerazioni riassunte di seguito. A loro dire, il progetto Sulcis rientra nel piano energetico nazionale, adottato con le leggi n. 9 e 10, del

⁽¹⁶⁾ Decisione C(2004) 4333/8 della Commissione, del 1° dicembre 2004, nel caso N 490/00 "Italia — Costi incagliati nel settore dell'elettricità" e decisione della Commissione, del 28 novembre 2007, nel caso C 36/a/06 "Imprese Terni".

⁽¹⁷⁾ Si vedano, tra le altre, le sentenze della CGE nella causa C-78/76, Steynike & Weing, Racc. 1977, pag. 595 e nella causa C-47/69, settore tessile francese, Racc. 1970, pag. 00487; la sentenza del Tribunale di primo grado, del 20 settembre 2007, nella causa T-136/05 Earl Salvat/Commissione, non ancora pubblicata e il parere dell'avvocato generale Mengozzi, del 24 gennaio 2008, nella causa C-206/06, Essent Network Noord.

⁽¹⁸⁾ La domanda di energia elettrica è anelastica, specie per il bacino d'utenza delle famiglie e delle piccole imprese. Inoltre, le esportazioni di energia elettrica dalla Sardegna sono limitate tenuto conto dei vincoli tecnici dell'interconnettore. È pertanto ragionevole supporre che la riduzione della domanda causata dal passaggio di utenti di grandi dimensioni alla nuova centrale porterà ad una riduzione netta dell'energia elettrica attualmente prodotta.

⁽¹⁹⁾ Tenuto conto della posizione relativamente isolata della Sardegna rispetto all'Italia continentale, lo Stato ha imposto una riserva di capacità molto elevata per garantire la prestazione ininterrotta del servizio. La sovraccapacità produttiva è pertanto un fattore strutturale del mercato dell'energia elettrica in Sardegna. Secondo le stime, le centrali elettriche dell'isola lavorano al 40 % della loro capacità.

9 gennaio 1991, e approvato dalla Commissione ai sensi della normativa in materia di aiuti di Stato. La Commissione ha inoltre approvato le misure dettagliate di attuazione del piano energetico nazionale, contenute nella delibera CIP 6. Il decreto del 1994 si limiterebbe, secondo le autorità nazionali, a specificare ulteriormente queste disposizioni.

- 44) Le autorità italiane sottolineano inoltre che il decreto del 1994 è stato implicitamente approvato in quanto la Commissione ha incluso il progetto Sulcis nel programma operativo per la Sardegna per il periodo 1994-1999. La successiva esclusione del progetto dal programma operativo non metterebbe in discussione la validità di detta approvazione, dal momento che il decreto del 1994 è stato prorogato negli anni dalla legislazione nazionale, e più di recente dall'articolo 11, comma 14, della legge n. 80/2005 e dalla legge finanziaria del 2007.
- 45) Secondo le autorità nazionali, la legge n. 80/2005 non ha apportato cambiamenti sostanziali al progetto ma ha semplicemente provveduto ad introdurre adeguamenti agli sviluppi tecnici e giuridici. Il progetto costituirebbe pertanto un aiuto esistente e, conformemente alla normativa in materia di aiuti di Stato, l'Italia non sarebbe stata tenuta a notificare l'articolo 11, comma 14, della legge n. 80/2005.
- 46) La Commissione ritiene che il progetto Sulcis, come introdotto dalla legge n. 80/2005, configuri un aiuto nuovo per i seguenti motivi.

La misura non è giuridicamente fondata nel merito sulla delibera CIP 6

- 47) Contrariamente a quanto sostenuto da parte italiana, la delibera CIP 6 non può ritenersi la rilevante base giuridica della misura in questione. La delibera definisce, tra le altre cose, le disposizioni in materia di sostegno alle fonti energetiche "assimilate" a quelle rinnovabili. La definizione di fonti assimilate include "i combustibili fossili prodotti da giacimenti minori isolati". Il concetto di "giacimenti minori isolati", originariamente assente nella delibera CIP 6, è stato introdotto nel 1994⁽²⁰⁾: un giacimento viene considerato minore isolato quando l'entità accertata del giacimento è inferiore a 0,5 Mtep e per ragioni tecniche od economiche il combustibile estratto non è direttamente inseribile nella fase di distribuzione.
- 48) I giacimenti carboniferi del Sulcis sono i più estesi d'Italia⁽²¹⁾. Tenuto conto delle loro dimensioni, essi non potevano essere ritenuti "giacimenti minori isolati" ai fini dell'applicazione della delibera CIP 6. Le autorità italiane hanno dovuto quindi adottare una normativa separata (il decreto del 1994) con diretto richiamo alla legge n. 9/91, per dichiarare il carbone del Sulcis "fonte assimilata" e fornire una base giuridica agli aiuti di Stato ricorrendo ad un meccanismo senz'altro *simile*, ma decisamente non equivalente al CIP 6⁽²²⁾.

⁽²⁰⁾ Decreto del ministero dell'Industria, del commercio e dell'artigianato, del 4 agosto 1994, che modifica la delibera CIP 9/1992.

⁽²¹⁾ Secondo le stime, le riserve del territorio del Sulcis ammontano a 600 000-1 000 000 milioni di tonnellate, equivalenti a 180-430 Mtep. La sola miniera Nuraxi Figus ha riserve accertate pari a 50 milioni di tonnellate, equivalenti a 21,5 Mtep.

⁽²²⁾ Si veda la nota 3.

- 49) Inoltre, come su illustrato al punto 19), gli importi degli aiuti individuati, per i primi otto anni di esercizio, dalla delibera CIP 6 e dal decreto del 1994 non coincidono. Il meccanismo di tariffazione di cui alla delibera CIP 6 rimanda al decreto del 1994 solo per quanto riguarda gli esercizi successivi. Anche la durata del sostegno previsto dal CIP 6 (fino al 2020) differisce da quella prevista per la centrale del Sulcis (30 anni dall'affidamento della concessione).
- 50) La valutazione della Commissione è pertanto incentrata sulla legge n. 80/2005 in combinato disposto con il decreto del 1994.

Il decreto del 1994 risulta di fatto superato, data la natura sostanziale e l'ampia portata delle modifiche introdotte con la legge n. 80/2005

- 51) Per la Commissione, le modifiche introdotte con la legge n. 80/2005 non possono definirsi meri adeguamenti tecnici al progetto Sulcis originario, come istituito dal decreto del 1994: si tratta in effetti di modifiche di natura sostanziale con una portata così estesa da rendere superato il decreto del 1994.
- 52) In primo luogo, il progetto originario non prevedeva la vendita alle imprese ad alto impiego di energia elettrica a prezzi agevolati. Si tratta di un elemento nuovo che altera il meccanismo economico dell'aiuto introducendo nuovi beneficiari e, di fatto, di per sé giustifica che la misura sia intesa come un aiuto nuovo.
- 53) In secondo luogo, il decreto del 1994 contemplava originariamente specifici requisiti tecnici, segnatamente l'utilizzo della tecnica innovativa della gassificazione del carbone nonché la produzione combinata di energia e calore. Le specifiche del nuovo progetto non prevedono più l'utilizzo di tecniche innovative. Nell'ultimo capitolato di gara si legge che, per l'affidamento della concessione, è sufficiente l'uso di una tecnologia "provata", quali la gassificazione, il ciclo supercritico o altro equivalente. La Commissione constata che il ciclo supercritico è una tecnologia di ampio impiego che non va oltre lo "stato dell'arte"⁽²³⁾. La documentazione di gara non accenna neanche all'impiego della cogenerazione. Peraltro, nel progetto originario, tutta l'energia prodotta sarebbe stata venduta all'ENEL, mentre nel nuovo progetto solo parte di essa va in cessione al GSE.
- 54) In buona sostanza, le uniche disposizioni del decreto del 1994 che, di fatto, sembrano continuare ad applicarsi sono il livello del prezzo garantito e le norme ambientali che la centrale è tenuta a rispettare, obiettivo questo oggi molto meno difficile da conseguire rispetto a 14 anni fa.
- 55) Alla luce di queste considerazioni, la Commissione giunge alla conclusione che il progetto adottato con la legge n. 80/2005 e ulteriormente dettagliato dalla documentazione di gara risulti sostanzialmente diverso dal progetto Sulcis originario introdotto dal decreto del 1994; pertanto, anche se per il progetto del 1994 si fosse potuto parlare di un aiuto esistente — il che non corrisponde alla realtà, come dimostrato di seguito — questo non varrebbe per il nuovo progetto.

⁽²³⁾ Il concetto di "stato dell'arte" è utilizzato per individuare tecnologie di vasto utilizzo commerciale che non comportano costi eccessivi per l'impresa.

Il progetto del 1994 non costituisce un aiuto esistente

- 56) Al fine di una disamina completa dei punti sollevati da parte italiana, la Commissione ha soppesato l'argomentazione secondo cui il progetto del 1994 era stato approvato dalla Commissione e che detta approvazione aveva ancora validità.
- 57) La Commissione tiene a sottolineare che, anche se il progetto rientrava nel programma operativo della Sardegna per i Fondi strutturali per il periodo 1994-1998, il decreto del 1994 *non è mai stato né notificato né approvato alla luce della normativa in materia di aiuti di Stato*. Il progetto è stato peraltro successivamente escluso dal programma operativo.
- 58) Inoltre, in seguito all'adozione della disciplina comunitaria degli aiuti di Stato per la tutela dell'ambiente ⁽²⁴⁾, l'Italia avrebbe dovuto adeguare i regimi di aiuto esistenti. Tale adeguamento non ha mai avuto luogo per la misura in esame. Pertanto, anche se in un primo momento si fosse trattato di un aiuto esistente — ipotesi palesemente infondata, come su illustrato — la misura non poteva in nessun caso essere considerata tale una volta decorsi i termini per l'adattamento alla disciplina del 2001 (1° gennaio 2002).
- 59) A tale riguardo, le autorità italiane sostengono che non era necessario adottare opportune misure in base alla disciplina del 2001 dal momento che la concessione integrata non può classificarsi unicamente come una misura di aiuti ambientali. Secondo le autorità italiane, per il territorio del Sulcis gli obiettivi di tutela ambientale vengono conseguiti tramite interventi di varia natura che non sono di esclusiva competenza della disciplina ambientale. Le stesse autorità sostengono tuttavia che l'intero progetto integrato può, in realtà, concepirsi come un intervento di risanamento di siti industriali che rientrerebbe nella disciplina ambientale.
- 60) La Commissione constata che il decreto originario del 1994 apparentava il carbone sardo ad una fonte di energia rinnovabile e che su tale presupposto si basava la concessione degli aiuti di Stato. Gli aiuti di Stato a favore della tutela ambientale e, in particolare, delle fonti di energia rinnovabili, rientrano, in linea di principio, nel campo di applicazione della disciplina ambientale. La Commissione non può pertanto avallare il ragionamento delle autorità italiane, soprattutto tenuto conto che le stesse autorità si contraddicono nel sostenere che, in realtà, l'intero progetto debba essere considerato una forma di aiuto ambientale. Peraltro, l'aspetto di risanamento del progetto sostenuto dalle autorità italiane rientrerebbe senza dubbio nel campo di applicazione della disciplina ambientale.

Altre disposizioni del regolamento (CE) n. 659/1999 sui regimi di aiuti esistenti

- 61) Il concetto di aiuti esistenti è definito all'articolo 1, lettera b), del regolamento (CE) n. 659/1999 del Consiglio, del 22 marzo 1999, recante modalità di applicazione dell'articolo 93 del trattato CE ⁽²⁵⁾ (in

⁽²⁴⁾ GU L 37 del 3.2.2001, pag. 3. Con lettera del 20 febbraio 2001, la Commissione ha chiesto alle autorità italiane se accettavano le opportune misure riguardanti la nuova disciplina degli aiuti di Stato per la tutela dell'ambiente, che sono state accettate dalle autorità nazionali con lettera del 5 aprile 2001.

⁽²⁵⁾ GU L 83 del 27.3.1999, pag. 1.

appresso regolamento di procedura). La Commissione ha esaminato se il progetto in esame possa o meno rientrare in una delle categorie di aiuti esistenti contemplate dal regolamento di procedura.

- 62) La Commissione constata che la misura introdotta con la legge n. 80/2005 non è stata attuata prima dell'adesione dell'Italia all'UE. Come su illustrato al punto 57, la misura non è mai stata autorizzata dalla Commissione o dal Consiglio ai sensi della normativa sugli aiuti di Stato. La misura non può ritenersi autorizzata ai sensi dell'articolo 4, paragrafo 6, del regolamento di procedura (riguardante i casi in cui la Commissione non provvede ad adottare una decisione entro il termine di due mesi dalla notifica degli aiuti). La misura non riguarda aiuti illegittimi per i quali è decorso il termine di 10 anni. Considerata la natura della misura, è possibile concludere essa abbia sempre configurato un aiuto di Stato e che quindi non si applicano le disposizioni previste per i regimi che non costituivano aiuti di Stato al momento dell'entrata in vigore ma che sono divenuti tali in forza dell'evoluzione del mercato comune.
- 63) La Commissione è pertanto giunta alla conclusione che il progetto Sulcis configuri un aiuto nuovo.

Legalità dell'aiuto

- 64) Considerato che la misura non è stata notificata alla Commissione conformemente all'articolo 88, paragrafo 3, del regolamento (CE) n. 659/1999, l'aiuto è illegale.

Compatibilità dell'aiuto

- 65) La Commissione nutre dubbi circa la compatibilità del progetto di aiuti con il mercato comune.

Aiuti al concessionario

- 66) Tenuto conto che l'aiuto previsto per il progetto Sulcis è proposto sotto forma di una tariffa di alimentazione (*feed-in tariff*) non connessa a specifici costi ammissibili, la Commissione ritiene che esso configuri un aiuto al funzionamento.
- 67) Gli aiuti al funzionamento possono essere autorizzati in circostanze eccezionali, ad esempio se intesi alla tutela dell'ambiente; la Commissione ha pertanto valutato se il progetto risulterebbe compatibile come aiuto ambientale alla luce della nuova disciplina comunitaria degli aiuti di Stato per la tutela ambientale ⁽²⁶⁾ (in appresso la disciplina ambientale).
- 68) Occorre, in primo luogo, ricordare che, essendo il carbone un combustibile fossile non rinnovabile, le centrali elettriche a carbone non possono ricevere sovvenzioni pubbliche in forza della normativa applicabile agli aiuti al funzionamento per la produzione di energia da fonti rinnovabili. Il progetto non prevede l'impiego di tecnologie di cogenerazione e le autorità nazionali non hanno dimostrato che il progetto è tale da produrre risparmi energetici. Ne consegue che la Commissione non può valutare la conformità della misura di aiuti in esame alla luce delle disposizioni sugli aiuti al funzionamento di cui alla disciplina ambientale.

⁽²⁶⁾ GU L 82 dell'1.4.2008, pag. 1.

- 69) Stando alla documentazione di gara trasmessa dalle autorità italiane, il progetto della centrale del Sulcis sarebbe inteso al superamento delle norme comunitarie obbligatorie in materia di emissioni. Pertanto, se le sovvenzioni fossero concesse sotto forma di aiuti agli investimenti a copertura di sovraccosti d'investimento, la centrale potrebbe aver diritto ad aiuti intesi al superamento di norme obbligatorie, in forza del punto 3.1.1 della disciplina ambientale. Per questo tipo di aiuti, la disciplina ambientale contempla le seguenti condizioni:
- a) l'intensità di aiuto non deve superare il 50 % dei costi d'investimento ammissibili;
  - b) i costi ammissibili sono limitati ai sovraccosti d'investimento necessari a raggiungere un livello di tutela ambientale superiore; il costo dell'investimento viene stabilito in relazione alla situazione controfattuale, tenendo conto dei profitti operativi e dei costi operativi.
- 70) Le autorità italiane non hanno dimostrato la rispondenza del progetto ad alcuno dei succitati criteri della disciplina. Inoltre, l'Italia dovrebbe chiarire che tecnologia di combustione utilizzerebbe la nuova centrale, per consentire di valutare le sue prestazioni in rapporto ai livelli di emissioni associati alla Migliore Tecnica Disponibile (*Best Available Technique* — BAT) indicata nel BREF LCP.
- 71) Le autorità nazionali sostengono che il progetto di concessione integrata possa ritenersi compatibile con le disposizioni della disciplina ambientale in materia di risanamento di siti inquinati, dal momento che esso contribuisce a migliorare l'ambiente evitandone l'ulteriore degrado. La Commissione rileva la non osservanza delle norme sostanziali di cui al punto 3.1.10 della disciplina ambientale. In particolare, le autorità italiane non hanno dimostrato il rispetto delle condizioni per la concessione di detti aiuti, segnatamente il principio "chi inquina paga" e il requisito secondo cui i costi ammissibili devono essere chiaramente individuabili e calcolati in base ai lavori di risanamento (la spesa sostenuta per il risanamento al netto dell'aumento del valore del terreno). Sarebbe opportuno che l'Italia operasse un netto distinguo tra gli aiuti concessi per la produzione di energia elettrica e gli aiuti per il risanamento di siti contaminati, specificando i costi ammissibili. Dal momento che il rispetto del principio "chi inquina paga" è uno dei principali criteri per la concessione di questo tipo di aiuti, l'Italia dovrebbe dimostrare l'impossibilità, nell'ordinamento nazionale, di addebitare i costi dell'inquinamento alla società estrattiva responsabile. Dalla documentazione di gara non risulta peraltro alcuna indicazione che il concessionario si impegna a realizzare attività di risanamento diverse dall'ordinaria gestione dei propri rifiuti minerari.
- 72) La Sardegna figura attualmente tra le regioni assistite ai sensi dell'articolo 87, paragrafo 3, lettera c), del trattato CE. Il concessionario potrebbe pertanto beneficiare di aiuti agli investimenti in forza degli orientamenti in materia di aiuti di Stato a finalità regionale 2007-2013⁽²⁷⁾ (orientamenti per gli aiuti regionali), purché risultino soddisfatte le pertinenti condizioni. In ogni caso, ai sensi degli orientamenti per gli aiuti regionali, né la centrale elettrica né le imprese ad alto impiego di energia potrebbero beneficiare di aiuti al funzionamento, dato che questo tipo di aiuti può essere concesso unicamente, in via eccezionale, nelle regioni assistite di cui all'articolo 87, paragrafo 3, lettera a), del trattato CE. L'Italia non ha comunque fornito giustificazioni di ordine regionale per la concessione dell'aiuto.
- 73) Il regolamento (CE) n. 1407/2002 del Consiglio, del 23 luglio 2002, sugli aiuti di Stato all'industria carboniera⁽²⁸⁾ prevede la concessione di aiuti a favore di risorse carboniere interne. Tuttavia è molto probabile che, quando entrerà in funzione la centrale (probabilmente non prima della fine del 2010), non sarà più possibile concedere aiuti ai sensi dell'articolo 5 del regolamento sull'industria carboniera. Inoltre, si prevede che detto regolamento scada il 31 dicembre 2010⁽²⁹⁾. Per tale motivo, la Commissione non può assumere detto regolamento come base giuridica per la valutazione della compatibilità dell'aiuto. L'Italia non ha comunque dimostrato il rispetto delle relative disposizioni.
- 74) In linea di principio, sarebbe anche possibile autorizzare aiuti di Stato qualora lo sfruttamento delle risorse carbonifere autoctone fosse connesso alla prestazione di un reale servizio di interesse economico generale (articolo 86, paragrafo 2, del trattato CE in combinato disposto con la direttiva 2003/54/CE). In tal caso, occorrerebbe imporre per legge i relativi obblighi di servizio pubblico, fornire prove chiare che l'estrazione e l'uso del carbone del Sulcis per la generazione elettrica comporta dei sovraccosti per il concessionario e definire previamente i parametri per il calcolo della compensazione sulla base di detti sovraccosti. Le suddette condizioni non risultano soddisfatte nella fattispecie. La Commissione ritiene peraltro che sia possibile, per le autorità nazionali, affrontare il problema potenziale della sicurezza dell'approvvigionamento con effetti di distorsione della concorrenza nel mercato dell'elettricità sardo minori rispetto a quelli indotti dalla concessione di aiuti di Stato alla centrale elettrica integrata del Sulcis. La nuova centrale elettrica aggraverebbe i problemi di sovraccapacità del mercato locale dell'elettricità mentre non sembra sussistere alcuna necessità oggettiva di una nuova centrale che assicuri l'utilizzo delle riserve carboniere dell'isola (attualmente il carbone estratto dal giacimento di Nuraxi Figus rifornisce già la centrale elettrica a carbone dell'ENEL).
- 75) Per quanto riguarda gli aiuti a favore delle imprese locali ad alto impiego di energia, la Commissione rileva che la misura è intesa a beneficio degli stessi comparti industriali e, di fatto, delle stesse imprese per cui, tra il 2004 e il 2005, l'Italia aveva introdotto tariffe elettriche agevolate (decreto del 6 febbraio 2004, articolo 11, comma 11, e legge n. 80/2005, articolo 11, comma 12). La Commissione ha avviato indagini approfondite su queste misure nell'ambito dei casi C 38/04⁽³⁰⁾, C 13/06⁽³¹⁾ e C 36/06⁽³²⁾, esprimendo seri dubbi circa la loro compatibilità con il mercato comune.

⁽²⁸⁾ GUL 205 del 2.8.2002, pag. 1.

⁽²⁹⁾ Il regolamento sull'industria carbonifera scade il 31 dicembre 2010.

⁽³⁰⁾ Tariffe elettriche ridotte a favore di Alcoa, Portovesme, ILA e Euroallumina.

⁽³¹⁾ Tariffe elettriche ridotte a favore di Portovesme, ILA, Euroallumina e Syndial.

⁽³²⁾ Tariffe elettriche ridotte a favore di Alcoa, Thyssen-Krupp, Cementir e Nuova Terni Industrie Chimiche.

⁽²⁷⁾ GU C 54 del 4.3.2006, pag. 13.

76) La misura di aiuti in esame induce sulla concorrenza nei mercati a valle dei beneficiari gli stessi effetti distorsivi delle tariffe preferenziali attualmente oggetto di indagine nell'ambito dei casi summenzionati. Gli aiuti al funzionamento sotto forma di tariffe elettriche preferenziali inducono una riduzione diretta dei costi di produzione per i beneficiari, riduzione che, nel caso delle imprese ad alto impiego di energia, si rivela particolarmente ingente. Questa circostanza deteriora la situazione concorrenziale delle imprese dell'UE non ubicate in Sardegna e operanti negli stessi comparti.

77) La Commissione dubita che la misura contribuisca a realizzare obiettivi orizzontali o che un tale contributo possa compensare le distorsioni della concorrenza indotte dagli aiuti.

IV. AVVIO DELLA PROCEDURA DELL'INGIUNZIONE DI SOSPENSIONE

78) Gli aiuti saranno erogati dalle autorità nazionali sotto forma di cessione garantita di energia elettrica solo dopo che la centrale del Sulcis sia diventata operativa. Tuttavia, le autorità hanno già organizzato una gara per l'affidamento della concessione del Sulcis e si apprestano ad indirne una seconda. Dal momento che la concessione enuncia nel dettaglio i termini della convenzione, compresi gli esatti impegni finanziari delle parti, ne potrebbero scaturire effetti giuridicamente vincolanti. Nell'ipotesi in cui la Commissione si pronunci per la non compatibilità con il mercato comune degli aiuti che l'Italia intende concedere illegalmente, le autorità nazionali dovrebbero annullare la concessione. Ne potrebbero scaturire procedimenti legali e danni per il concessionario, le autorità italiane e gli eventuali terzi interessati, specie se sono già stati avviati i lavori nella centrale elettrica o per la gestione della miniera di carbone. La Commissione ritiene pertanto necessario prevenire l'ulteriore avanzamento della procedura in corso.

79) La Commissione ha pertanto deciso di avviare la procedura dell'ingiunzione di sospensione ai sensi dell'articolo 11, paragrafo 1, del regolamento (CE) n. 659/1999 ed invita l'Italia a presentare le sue osservazioni in merito.

V. DECISIONE

80) Ciò premesso, la Commissione, nel quadro della procedura di cui all'articolo 88, paragrafo 2, del trattato della CE, invita l'Italia a trasmetterle eventuali osservazioni e a fornirle qualsiasi informazione che possa essere utile ai fini della valutazione dell'aiuto/della misura, entro il termine di un mese dalla data di ricezione della presente. La Commissione invita le autorità italiane a trasmettere senza indugio copia della presente lettera ai potenziali beneficiari degli aiuti.

81) La Commissione desidera richiamare all'attenzione del governo italiano che l'articolo 88, paragrafo 3, del trattato CE ha effetto sospensivo e che in forza dell'articolo 14 del regolamento (CE) n. 659/1999, essa può imporre allo Stato membro di recuperare un aiuto illegalmente concesso presso il beneficiario.

82) In forza dell'articolo 11, paragrafo 1, del regolamento (CE) n. 659/1999, la Commissione invita l'Italia a presentare le sue osservazioni sull'intenzione della Commissione di adottare un'ingiunzione di sospensione che intimi all'Italia di sospendere qualsiasi azione che conduca all'ulteriore avanzamento del progetto come attualmente previsto.

83) La Commissione avverte l'Italia che informerà gli interessati mediante pubblicazione della presente lettera e di una sintesi della stessa nella *Gazzetta ufficiale dell'Unione europea*. Essa informerà altresì le parti interessate dei paesi EFTA che hanno siglato l'accordo SEE, mediante pubblicazione di una comunicazione nel supplemento SEE della *Gazzetta ufficiale dell'Unione europea*, e informerà l'Autorità di vigilanza dell'EFTA inviandole copia della presente lettera. Le parti interessate saranno invitate a presentare osservazioni entro un mese dalla data di tale pubblicazione."

Összefonódás előzetes bejelentése
(Ügyszám COMP/M.5005 – Galp Energia/ExxonMobil Iberia)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2008/C 240/10)

1. 2008. szeptember 12-én a Bizottság a 139/2004/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 4. cikke szerint bejelentést kapott a Galp Energia csoporthoz tartozó és az Eni SpA (a továbbiakban: Eni, Olaszország), az Amorim Energia BV (a továbbiakban: Amorim, Portugália), valamint a Caixa Geral de Depósitos SA (a továbbiakban: CGD, Portugália) irányítása alatt álló Galp Energia, SGPS, SA (a továbbiakban: Galp Energia, Portugália) által tervezett összefonódásról, amely szerint e vállalkozás részesedés vásárlása útján teljes irányítást szerez a tanácsi rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében az Esso Portuguesa Lda. (Portugália), az Esso Española SL (Spain), valamint az ExxonMobil Petroleum & Chemical (Belgium) egy része – együttesen: Esso Iberia –, az ExxonMobil Corporation (a továbbiakban: ExxonMobil, Egyesült Államok) teljes tulajdonú leányvállalatai felett.

2. Az érintett vállalkozások üzleti tevékenysége a következő:

- a Galp Energia esetében: nyersolaj feltárása és kitermelése, kőolajtermékek finomítása és marketingje,
- az Eni esetében: vertikálisan integrált energiaipari vállalat,
- az Amorim esetében: energiához kapcsolódó szolgáltatások,
- a CGD esetében: lakossági és vállalati banki szolgáltatások, befektetési banktevékenységek és vagyongazdálkodás,
- az ExxonMobil esetében: nyersolaj és földgáz feltárása, kitermelése és értékesítése, kőolajtermékek finomítása és marketingje; valamint villamosenergia-termelés,
- az Esso Iberia esetében: gépkocsi-üzemanyagok, sugárhajtómű-üzemanyag, bitumen, kenőanyagok és speciális termékek kis- és nagykereskedelmi értékesítése Portugáliában és Spanyolországban.

3. A Bizottság előzetes vizsgálatára alapozva megállapítja, hogy a bejelentett ügylet a 139/2004/EK rendelet hatálya alá tartozhat, a végleges döntés jogát azonban fenntartja.

4. A Bizottság felhívja az érdekelt harmadik feleket, hogy az ügylet kapcsán esetlegesen felmerülő észrevételeiket nyújtsák be a Bizottságnak.

Az észrevételeknek a közzétételt követő 10 napon belül kell a Bizottsághoz beérkezniük. Az észrevételeket a COMP/M.5005 – Galp Energia/ExxonMobil Iberia hivatkozási szám feltüntetésével lehet eljuttatni a Bizottsághoz faxon (fax: (32-2) 296 43 01 vagy 296 72 44) vagy postai úton a következő címre:

European Commission (Európai Bizottság)
Directorate-General for Competition (Versenypolitikai Főigazgatóság)
Merger Registry (Fúziós Iktatási Osztály)
J-70
B-1049 Brussels (Brüsszel)

⁽¹⁾ HLL 24., 2004.1.29., 1. o.

Összefonódás előzetes bejelentése
(Ügyszám COMP/M.5220 – Eni/Distrigaz)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2008/C 240/11)

1. 2008. szeptember 10-én a Bizottság a 139/2004/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 4. cikke szerint bejelentést kapott az Eni SpA (a továbbiakban: Eni, Olaszország) által tervezett összefonódásról, amely szerint e vállalkozás részesedés vásárlása útján teljes irányítást szerez a tanácsi rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében a Suez csoport (a továbbiakban: Suez, Franciaország) tagja, a Distrigaz SA (a továbbiakban: Distrigaz, Belgium) felett.

2. Az érintett vállalkozások üzleti tevékenysége a következő:

- az Eni esetében: a földgázfeltárás és kitermelés, a földgázellátás, a kőolajszállítás, -raktározás, -elosztás és -kereskedelem, -feltárás, valamint -kitermelés területén tevékenykedő olasz vállalat,
- a Distrigaz esetében: a földgázüzletág területén tevékenykedő belga vállalat, amely Belgiumban, Franciaországban, Németországban, Luxemburgban és Hollandiában folytat üzleti tevékenységet.

3. A Bizottság előzetes vizsgálatára alapozva megállapítja, hogy a bejelentett összefonódás a 139/2004/EK rendelet hatálya alá tartozhat, a végleges döntés jogát azonban fenntartja.

4. A Bizottság felhívja az érdekelt harmadik feleket, hogy az ügylet kapcsán esetlegesen felmerülő észrevételeiket nyújtsák be a Bizottságnak.

Az észrevételeknek a közzétételt követő 10 napon belül kell a Bizottsághoz beérkezniük. Az észrevételeket a COMP/M.5220 – Eni/Distrigaz hivatkozási szám feltüntetésével lehet eljuttatni a Bizottsághoz faxon (fax: (32-2) 296 43 01 vagy 296 72 44) vagy postai úton a következő címre:

European Commission (Európai Bizottság)
Directorate-General for Competition (Versenypolitikai Főigazgatóság)
Merger Registry (Fúziós Iktatási Osztály)
J-70
B-1049 Brussels (Brüsszel)

⁽¹⁾ HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

MEGJEGYZÉS AZ OLVASÓHOZ

Az intézmények úgy határoztak, hogy a jövőben nem tüntetik fel szövegekben az idézett jogszabály utolsó módosítását.

Ellenkező jelzés hiányában, az itt megjelent szövegekben a jogszabályokra történő hivatkozást a hatályos változatukra történő hivatkozásként kell értelmezni.